Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نرگس تر نرگس

د

پیر محمد کاروان

د لنډو کیسو لومړۍ مجموعه

PROPERTY OF ACKU 5388

خپرندوی

د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم : له نرگسه تر نرگسه
لیکوال : پیر محمد کاروان
خپرندوی : د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه
د خپرونو، نومره : ۷
د خپرېدو نیټه : جوزا ۱۳۷٤ هـ ش (جون ۱۹۹۵ ع)
چاپ ځای : لاهور
تیراژ: : ۱۰۰۰
د کمپیوتر سمبالوونکی: اجمل سنگریار
د پښتۍ انځورگر : استاد پاوند
بیه : ۲۰ روپۍ

اهـــداء:

ــ دا یمل پسرلي په نوم چې د لندن په مانښامونو کې یې د پښتو ادب (ډیوه) بله کړې ده.

ــ زما د ادبي بنډارونو د ډیرو خوږو ادیبانو لیکوالو او شاعرانو ملګرو هر یوه.

نورالحبیب نثار، باز محمد عابد، حنیف خلیل او مصطفی سالک په نوم.

پــــه دغــه جــونـگ کـــې

نــــوم	مــــخ
توکل پر خدای (د سریزې پر ځای)	الف- ب
وروستی نښه	۱
زرکه	۵
شپونکی	۸
د مستوکتبوه	۱۱
تشه ځولی	۱۷
زنځیرونه	۲۱
د سپین شیطان په غیږ کې	۲٦
تنکی ځانگه	۳٦
دوه دالماسو غمي	٤۱
له نرگسبه تر نرگسه	٤۵
رنگینه ورکه	٤۹
لښته	۵۳
دلر کلي ملنگ	۵۷
عاشقانه لیکونه	٦۱
د پرښتې دلاس غوټه	٦۸
دوه تک سپین مرغان	۷٤
سندرې او مرغلرې	۷٦
د کوه قاف دیوان	۷۲

بسم الله الرحمن الرحيم

توکل پر خدای

لوستونکي به حيران شي او وايي به چې ستايي له لنډو کيسو سره څه؟ رښتيا هم زما يې له لنډو کيسو سره څه؟ د شعر له سندريزې ښاپيرۍ سره څه ناڅه د ياري تار لرم او ددې کوډ ګرې ښاپيرۍ ميني مې په زړه کې ځای نيولی دی. دلته پر ما هم د هغه سخاوت مند مين کانه شوې ده چې هر ښکلی پر لاره ورشي او څه لږ او ډير د زړه وړلو (دلبرۍ) په چم پوهيږي دی به د زړه ست ورته کوي. که څه هم په زړه کې يوه مينه ځايږي خو راځئ رښتيا رښتيا به درته ووايم:

زه نه پوهيږم کله چه د لنډې کيسې پر (شهرزاد) مې ستر ګې لګيدلې دي خدای شته چې ستر ګې مې ورباندې خوږې شوې دي. ما داسې انګيرلې ده چې د کيسو د يو زراويو شپې اتله (شهرزاد) هم هماغه د شعر سندريزه ښاپيرۍ ده چې د نثر ساده جامې يې اغوستې دي. په زړه کې مې ويلې چې راځه له دې سره هم د ياري تار وغځوه.

د خپل زړه مې ومنل او د لنډې کيسې له دې ساده ښا پيرۍ سره مې چې په هره ساده ګۍ کې يې سل نيرنګونه پټ دي مينه پيل کړه. دا چې راته خندلې يې دي که را باندې خندلي يې دي، په دې زه هم نه پوهيږم. په دې به هغه نندارچيان وپوهيږي چې يوه شيبه مو وڅاري او ننداره مو وکړي.

هغه څه چې په دې کتاب ګوتې کې يې د لنډو کيسو په نوم لولئ، زه هيڅکله دا دعوه نه کوم چې د لنډې کيسې په تله پوره دي. د يوې برياليې لنډې کيسې ليکنه ماته د خونکار پاچا د لور شمايلې شرطونه ښکاري چې تر سره کول يې ډير هنر غواړي. په دې ليکنو کې مې فقط او فقط له ځينو پيښو سره مينه ښودلې ده. هغه پيښې چې د شعر په نازکه غيږ کې مې نه شوې ځايولی په دې ډول ليکنو کې مې ځای په ځای کړې. زه په دې باوري يم چې د کتاب ډيرې

لیکني به د لنډې کیسې ترڅنګ هم نه وي تیرې شوې خو سره له دې نیمګړتیاووزه نه پوهیږم چې خوند به یې ځنګه وي؟ که خوند یې هم ښه نه وي بیا خو وای زما پر حال! او که خوندیې ښه وو بیا خو راته ووائی څکه داسې ډیرې نورې مې هم په زړه کې غوټه کړې دي چې بیاخو یې راوسپړم او پر تاسویې هم وګورم.

ددې کیسو ته ورته لیکنو اتلان هغه څیرې دي چې له نن نه واخله د تیرو څو کلونو د پیښو په بهیر کې مې له نژدې نه لیدلې، پیژندلې او څارلې دي. په ډیره مینه مې غوښتي چې د کیسو د اتلانو څیرې د دوی له پیښو سره ښکلې انځور شي. که په ډیرو ځایونو کې د اتلانو او پیښو انځورونه تت راغلي وي ګناه به زما وي، د پیښو او اتلانو ګناه به نه وي. دا زما له لیکنو سره لیونۍ مینه وه چې د شعر ترڅنګ داسې څه هم ولیکم. مینه خو نازولې وي او پر نازولو خو څوک ظلم نه شي کولی. که په خپلو دې لیکنو کې ډیر بریالی نه یم نه به یم. مینه او ناکامي هم څه ډیر سره لرې نه دي، خو پر دې هم باوري یم چې د ناکامۍ پر للمه د بریو د باران او ګلونو کلي ته لاره تللې ده. دا زما ددې ډول لیکنو پیلامه وبولئ اوس به ښه نه یم که ژوند و، ورو، ورو به ښه شم.

وروستۍ خبره زما د لیکنو یا په بل عبارت زما د لنډو کیسو د خپرولو ده. که د ایمل جان مینه او پیرزوینه نه وای، که ددوی معنوي او مادي مرسته نه وای، بیا خو زه چیرې او د کتاب خپرول هغه هم د لنډو کیسو کتاب. د کتاب له خپرولو نه وړاندې زړه نازړه وم ویل مې چې خلک (نقادان) به څه وایي؟! د ایمل جان له مینې نه یوه دنیا مننه چې د کتاب په خپرولو کې یې زما زړه غښتاوی وکړ او دا دی له نرګسه تر نرګسه خپروم.

توکل پر خدای.

خلک دې هر څه هر څه وایي ...

په ډیره مینه او په ډیرې عاجزۍ.

کاروان، پیښور ۱۳۷٤/۳/۱۵ 1995/6/5

PROPERTY OF ACKU 5388

وروستی ښبه

ډېر راته گران و. ملگری چا ته نه وی گران! له هغه سره مې ډېرې خاطرې تړلې وې. زه پر هغه بېخي مین شوی وم. ځومره ښکلی و، غټې غټې قهوه يي سترگې په دنگه غاړه ښايسته وريښمين دسمال، ښايسته اندام. چې په مينه به مې ورته وکتل نو خوله به يې راوړاندې کړه او ما به ښکل کړ. د ښکلا په څنگ کې زما دژوووند لپاره گټور هم و. زه او هغه دډېرو سختو لارو ملگري وو. زه هغه ته ډېر گران وم. که به مې چالاکي ورسره وکړه هم نه رانه خپه کيده. په کومو لاروکې به چې دماينونو خطر و دی به مې مخکې کړ او زه به وروسته ورپسې روان شوم . ما به دده په پلونو کې پلونه اېښودل چې دماينونو له خطرنه وژغورل شم.

ما او ده په گډه زموږ دکور اړتياوې پوره کولې. ډېرې شپې مو يو ځای په واورينو غرونو کې تېرې کړې وې. زما غوندې سړيچن نه و، په يخ ژمي کې به مې لوځ کړ او دده په کاليو کې به زه اوده شوم. ډېر به دده د گرمې سينې په خواکې اوده کيدم. کله کله به مې دده پرځنگانه سر ولگاوه. د سپوږمۍ په سپينو وړانگو کې به مې دلوړو غرونو ننداره

کوله. هغه لرې لرې غرونه چې دورځې به يې زه او دی په مزل ستړي کړي وو سره نژدې شوي به وو. دیو اوبل په غېږ کې به يې سرونه ایښي وو او له يو بل سره به يې مینه کوله.

څومره ښکلي بریښېدل لکه دیوه ښه انځورګر د تابلوګانو ننداړتون. دده به هیڅ غږ او غوږ نه کاوه. خدای خبر چې ستړی به و او که به يې زما شاعرانه خیالونه نه ړنګول. په دې ښکلو خیالونو کې به خوب یووړم. ټوله شپه به مې خوږ خوب وکړ. عجیبه هوښیار و. کله به چې سپېدې وچاودې نو سر به يې زما په غېږ کې کېښود. ددې لپاره چې راباندې ناوخته نه شي راویښ به يې کړم. زما سترګې به له خوب نه ډکې وې، له ډېرې ستړیانه به مې هډوکو درد کاوه. غوسه به راغله او پر مخ به مې سخته څپېړه ورکړه خو دده په څېره کې به مې یوه زره غوسه هم ونه لیده. زړه به مې پرې وسوو. دهغه پر دنګه غاړه به مې غېږ وګرځوله او ښکل به مې کړ.

له ډېرو ښو عادتونو سره يې یو بد عادت هم لاره. دده یوازې زما سره جوړه وه او یوازې ما ته رام و. د بل چا سره يې پر لاره د تګ زړه نه کیده. یوه ورځ زه سخت رنځور شوی وم، زما ملګری زما د پلار سره ملګری شوی و. دوی دواړه ښار ته تللي وو، په ښار کې مې پلار ښه ډېره سودا اخیستې وه. د سودا ټول پېټی يې زما ملګري پر اوږه کړی و. داځل دده سترګې د مینې پر ځای له غوسې نه ډکې وې. پلار مې دده په طبیعت نه پوهیده.

په آسمان کې ناڅاپه الوتکې راغلې. الوتکو یوه دوره وخوړه او په دوهمه دوره يې بمونه وغورځول. زما ملګری د بمونو له اوازه وویریده او د ځنګله پر لوري يې منډې کړې. زما د پلار پر غږونو يې ځان ونه پوهاوه. د څېړیو پر ځنګله ورننووت. پېټی يې له اوږې ولوېده.

په هغه ورځ ددوی نه راتلو ما ته اندېښنې راواچولې. ډېر خپه

وم چې زما پلار اوزما ملګری ولې نه راځي خدای دې نه کړي چې څه بده پېښه نه وي شوې ؟ لمر دلویدیز پر غرونو لانه وپنا شوی چې دوی راورسیدل . زه مخې ته ورغلم . له پلار سره مې لومړی ستړي مشي وکړه . پلارمې ډېر ستړی معلومیده ، ماهم ډېرې پوښتنې ترې ونه کړې . زما دملګري بڼه بدله وه . په خولو کې لوند خیشت و . دغاړې وریښمین دسمال یې شکیدلی و او غاړه یې نوکارې نوکارې وه . په غټو غټو قهوه یي سترګو کې یې اوښکې پنډې وې . ډېر سخت زړه مې پرې وسوو . خوله یې راواړاندې کړه خوما دخلکو له شرمه ښکل نه کړ.

کله چې زه له رنځ نه ښه شوم بیا زما اودده ملګرتیا شروع شوه . بیا تور غرونه، سپېرې دښتې وې او زموږ مزلونه . په سرو ګرمیو کې به مو شپه ورځ مزلونه کول . یوه ورځ په سره غرمه کې رااوان وو ، دواړه په خولو کې خیشته پیشته وو . زه ښه وم خوده پښې سستې شوې وې او په څه خواری کورته راورسیدو . زه ډېر سخت وږی شوی وم خو ده هېڅ شی ونه خوړل . دده زړه ګرمی خوړین کړی و. درې ورځې یې هېڅ شی ونه خوړل پر څلورمه ورځ یې کنډوکي کنډوکي وینې قی کړې او دژوند دروند پېټی یې له زخمي اوږې نه کوز کړ.

دده په مرګ ډېر سخت غمجن شوم ، ځکه چې ډېر ښا یسته و ، ښه او وفادار ملګری مې و ، له هر څه نه زیات داچې زموږ دکورنۍ ساتونکی و .ما ډېر چورت وهلی و ، دده ځای په اسانه نه ډکیده. دداسې ښه ملګري او ښه خدمتګار د پیدا کیدولپاره ډېر تاوان ته اړتیا وه . موږ باید یوه لنګه غوا او یو دقلبې غوایی خرڅ کړی وای . دې هرڅه زه ځورولم . دده پر مرګ مې یوه غمجنه مرثیه وویله . دا مرثیه به مې هر چاته اوروله . په دې مرثیه ډېر داسې کسان هم پوهیدل چې هېڅ له شعر اوادب نه نه ووخبر. هغوی زما دملګري ټول خویونه لیدلي وو .چې دملګري مرثیه به مې چاته اوروله نو هغوی به ډېر خپه شول . دمرثیې په

پای کې به ما وخندل . رښتيا به درته ووايم چې زما دا خندا به له ژړانه هم ترخه وه . ماوې که چېرې زه هم دمرثيې له ويلو وروسته ونه خاندم نو هغوی به وايي چې دی دومره خپه اووار خطا دی ؟!

ما ته له خپل ملګري نه دوې نښې را پاته وې . دهغه يوه نښه چې مادي ګڼه يې لرله هغه مې ښه سمبال کړه .بله نښه چې مادي ګڼه يې نه لرله همداسې په خاورو کې پرته وه .

يوه ورځ مې دخپل ملګري پر خاورو پرته نښه وليده . دهغه غټې غټې قهوه يي سترګې مې سترګو ته نېغې ودرېدې .لکه چې په مرګ يې هم له مانه مينه او پيرزو ينه غوښته . تېرې شپې مې پر زړه را ورېدې ، هغه شپې چې خوله به يې دښکلولو لپاره را وړاندې کړه او ما به په مينه مينه ښکل کړه . زړه مې پرې وسوو . دخپل ملګري په وينو سره نښه مې را واخيسته او دهغه کنډو پر سر مې ښخه کړه چې مازديګر مازديګر به زما ملګري دخپلو ښکلو اندامونو او قهوه يي سترګو ننداره راته جوړوله .

څو ورځې وروسته مې پلار زما دملګري دوروستۍ نښې د خرڅولو وويل. وې يې چې ښارته يې يوسه ، خرڅه يې کړه او پر پيسو يې ګوړه او چای راوړه . په زړه کې مې وويل :

ــ خدای دې وکړي چې ډېرې پيسې پرې وشي چې دګوړې او چای په څنګ کې کتابونه هم پرې واخلم . دخپل ملګري وروستۍ نښه مې پردکاندار باندې په ډېرو پيسو خرڅه کړه . دګوړې او چای تر څنګ مې کتابونه هم پرې واخيستل . زما دسورکي اوښ څرمن څومره بختوره وه .

خيبر پلازا پېښور ۱۹۹۱/۳/۱

زرکــــــــه

بیا یې د خپلو وړو بچو له پاره په سره مښوکه کې څه راوړي وو ، چې بچې یې ماړه شي ، رالوی شي ، مستې غاړې ووهي ، خرامان خرامان وګرځي ، په مینه مینه الوتنې وکړي او د غونډۍ ښکلا زیاته کړي.

ډیره خوشحاله وه. له لږې الوتنې وروسته به په سرو منګولو خرامانه خرامانه روانه شوه. خپلو بچو ته یې تلوسه وه او خپل مین ته یې مینه وه. لا غونډۍ ته نه وه رارسیدلې چې موسکۍ ښه یې ویرجنه شوه. غونډۍ په تورلوګي کې پټه وه. د غونډۍ تکې شنې ونې سوځیدلې پرتې وې. د غونډۍ ډبرې توتې توتې وې. لالهانده وګرځیده ، خپل مین او خپل واړه بچې یې ونه موندل.

اوس هم د خپل مین په یاد په غونډۍ کې یوازې ګرځي ، الوتنې کوي او دغم کوکارې وهي. له غونډۍ نه چاپیره طوافونه کوي ، له غونډۍ سره یې ازلي مینه ده ، ځکه چې په دې غونډۍ کې زیږیدلې ده. یو وخت دژمي په یخنۍ کې تودو ملکونو ته مهاجره شوې وه ، خو بیا یې هم نوموړې غونډۍ یادیده . کله چې پسرلی شو ، نو د زرکو په یوه لوی سیل کې نوموړې غونډۍ ته راغله.

زرکه اوس پیغله شوې وه . په سرو منګولو به خرامانه ګرځیده . په مستوناروکې یې مینه ګډیده . هغه د مینې په لټون وه او د تنهایۍ ژوند خوند نه ورکاوه.

یوسهار په یوه خواږه اواز د نازله خوبه راویښه شوه. ګوري چې د غونډۍ د یوې لویې ډبرې پرسر یو مست او ښایسته زرک ناست دی. داسې مسته غاړه وهي، چې ټوله غونډۍ ورته غوږ غوږ ده . د زرک له مستوناروڼه مینه وریږي . ته به وایې هغه هم له خپلې تنهایۍ نه په عذاب دی. جوړۍ غواړي، او یو داسې همراز غواړي، چې د زلمیتوب ډک زړه ورته تش کړي. یوځای ورسره والوزي او په غبرګو غاړوکې د مینې سندره ورسره غبرګه کړي.

مست زرک پرله پسې غاړه وهله . خدای خبر، چې د زرک په خوږو ناروکې څه جادو ګډو . زرکه په ځان هم نه وه پوهیدلې ، چې په خرامانو قدمونو د مست زرک خواته روانه وه او بیاله زرک سره د لویې ډبرې پر سر غبرګه ناسته وه او دواړو د یوبل په ښکو کې منبوکې وهلې.
دواړو د مینې تړون وکړ او ترنو موړې ډبرې لاندې یې د مینې ځاله جوړه کړه. د ډبرې پر سریې غبرګې غاړې ووهلې. ډیر ځله یې غونډۍ په خپلو غبرګو غاړو مسته وساتله . د غونډۍ په شاوخوا کې یې د مینې الوتنې وکړې ، د خپلې مینې داستان یې د غونډۍ هرې ډبرې او هر بوټي ته ورساوه . اوس هم زرکه د خپلې مینې ځای ته راځي ، هغې ډبرې ته چې د هغې پر سریې له خپل مین سره غبرګه غاړه وهله ، خو اوس هغه ډبره ذرې ذرې ده. زرکه د غم کوکارې وهي ، ګوندې خپل مین او خپل بچې پیداکړي.

اوس له زرکې نه خرامان قدمونه هیر شوي دي . که کوم شاعر د هغې تکې سرې سترګې ولیدې غمجن به شي ، او د هغې لیلاله سترګو سره یې نه شي تشبیه کولی ، چې د خپل مین په وصال سیرابې وې

. اوس دزرکي له سرو سترګوسره بل ډول تشبیه ترلي ده ، اوس دزرکي تکي سرې سترګې دهغې محبوبې سترګوته ورته دي چې « یا یې یار مړوي یا یې ډیر ژړلي وینه »!
اوس دزرکې له مستې غاړې نه دمستو ترانو پر ځای دویر ترانې راځي . دغونډۍ پر هره ډبره او هر بوټي ناري وهي ، دغم ناري . په دې ناروکې دخپل مین او خپلو بچو ویرنه« مرثیه » غونډۍ ته بیا بیا ور اوروي. دغونډۍ پرسرداوسپنې شاهین الوتنه کوي. زرکه کنه شوې ده ، داوسپنې دشاهین بوړنوونکی غبرهم نه اوري ، یوازې دخپل مین او بچودویر سندره توده ساتې.

تنې دچور کونډي دځنګل لمن ۱۳٦۹

شپـــــونـــــکۍ

داسې ښـا یسـتــه منظره یې په ټول عـمـر کې نه وه لیـدلي . تکه شنه ورشـو ، د سپـینو اوبـو روانه ویاله ،رنګیـن ګلونه ،ښکلي مـرغـان . خـپلې میږې هم بدلې بدلې ورته ښکاریدې . خپله ماشومه لور غوټۍ ورته ډیره ښا یسته بریښیده . لکه د پرښتو تکې سپینې جامې په غاړه ،په تورو څڼو کې یې سره او ژیړ ګلونه ټومبلي وو . پر شـونډو یې خـوږه او مـالګینه موسکا غزیدلې وه . له خپلو میږو او تکوسپینو وریو سره مشغولیده .

دمور زړه له ډیرې خوشحالۍ نه په درزا شو اوناره یې کړه :

ــ غــوټۍ لورې ! وه غــوټۍ لورې !

غوټۍ یوخوابل خوا حیران حیران وکتل . دمورپه لیدو یې غږ کړ :

ــ وای مـورې ته دلتــه څـه کـوې ؟!

دمـورغـیـږې ته یې په منډه منډ ځـان ورسـاوه . دمـور له سـتـرګـونه در در ،دخوشحالۍ اوښکې راوبهیدې . غـوټۍ یې ټینګه په غـیږه کې ونیوه اودومـره یې ښکل کـړه چې مخ یې لکه دګـلاب د تنکۍ غـوټۍ تک سـور واوښت .

ــ غوټۍ ، زما خوږې غوټۍ ،ته خو زموږ نه ورکه وې . دمیږو رمه دې هم رانه ورکه کړې وه . پلار دې په تا پسې ډیر خپه دی . وړوکی ورور دې ډیره یادوي ،ستا تکې سپینې میږې هم یادوي. وایي چې غوټۍ خور مې څه شوه ؟چیرې لاړه ؟زما میږې یې څه کړې ؟زه سپوره ډوډۍ نه شم خوړای ، زه شیدې او مستې غواړم ،زه کوچ غواړم .کله یوه بانه کوي او کله بله بانه.ستا په لیدو به څومره خوشاله شي ! پلار به دې څومره خوشاله شي! زرکوه غوټۍ څه چې ځو.راځه چې رمه هم بیایو ، بس دی ډیرې دې وځرولې ،مړې دي . گوره ! دومره مړې دي چې خپلې گیډې هم نه شي وړای . غوټۍ له خندانه شنه شوه. په ناز اوکرشمو یې خپلې تورې څنې څنډ وهلې:

ــ مورجانې ! زه نه ځم ،خپله رمه مې هم نه بیایم .زه په دې گلونو کې ډیره خوشاله یم .ته ددې ویالې اوبه وڅښه له شربت نه هم خوږې دي.زه له دې خوږو اوبو نه چیرې ځم!

دمیږو رمباړې پورته شوې .وریو په ترپکو ترپکو یو خوابل خوا تېږونه ووهل .غوټۍ وویل:

ــ وگوره مورجانې ! دلته زما میږې اووري ډیر خوشاله دي .دلته زما میږې ډیرې شیدې کوي .زه نه ځم . . .نه ځم ،نه ځم ،نه ځم. . . . . .

مورېې خپه غوندې شوه .ویې ویل:

ــ غوټۍ لورې ! ته له موږ نه پرڅه گیله منه یې ؟که ته له ماسره کورته لاړه نه شې زموږ زارې به وچوي.

دمور له سترگو لکه چینه مړې مړې اوښکې روانې شوې.غوټۍ بیا له خندانه تکه شنه شوه.دمور پرمخ اوښکې یې په خپلو وړو او تنکیو گوتو پاکې کړې.

ــ مورجانې ! ته مه ژاړه ،زه له تاسونه گیله منه نه یم.زه ډیره خوشاله یم.

خپله وړوکې خولګۍ يې د مور پر سترګو کيښودله او مور يې ښکل کړه. په دې وخت کې د غوټۍ پلار غږ وکړ:

ــ پاخه! لمونځ دې قضا شو.....داخو د غم خوب دی چې نه ويښيږې!

د غوټۍ مور کريکې وکړې:

ــ غوټۍ! زما جنتي غوټۍ! زما شهيدې غوټۍ! زما وړې شپونکۍ.......!

له کټ نه پاخيده. ټکری يې پر سر کړ. لکه ليونۍ د بام پر سر وختله. صحرا ته يې وکتل. هغې صحرا ته چې غوټۍ به ميږې په کې څرولې. په صحرا کې يې د سکڅ توغندي لويه کنده وليدله. د کندې له غيږې نه د ميږو وړې باد ونو همغسې يوه خوا او بله خوا تښتولې.

۱۳۶۸ کال تنې دوړۍ خيسوره د ښتر و د ځنګل لمن

د مستو کتیوه

ګلې ګلې غواوې راروانې وې. د غواوو په سترګو کې ویره ښکاریده . په غوجلو کې ورو خوسیو رمبا ړې وهلې. ځنګل ژړا او فریاد ونو پر سرا خیستی و. موریې د ژړا او فریاد ونوا واز وپیژانده . هغه وپوهیده ، هغه په هر څه وپوهیده. په زړه کې یې سرې لیکې تیرې شوې . له جونګړې راووته:

ــ ستا پر مړي مې ودروې، پر تامې بوره کړې، نه مې د رته ویل چې له هلکانو سره مستي مه کوه.

له ډیره قهره او له ډیره درده یې وخندل :

ــ خدای خبردی ته به بې غمه ویده شوی وې . پوهیږم ... پوهیږم ... ببری په یېلو پښو له ځنګل نه راووت . د خپلې جونګړې خواته په منډه ،منډه راته ، د باندېوسپویې ژړا او فریادونه واوریدل. سپو ورمنډې کړې او حمله یې پرې وکړه . ببري په زوره چیغې کړې:

ــ کورې! کورې ! په پړانګ ودا ړل شئ !

سپې ورنژدې شول ، ببري په ډیرې چالاکۍ له خپلې نرۍ ملا نه د ډوډۍ دسمال خلاص کړ. وچ سوکړک یې سپو ته لرې وغورځاوه. موریې له

د يره قهره غاښونه ورته وچيچل:

ـ خداى دې په ليونيو سپو وخوره ، چې نه په دم روغيږې ، نه په دارو.

ـ ښه وشول د يرښه وشول ، چې زما نصيحتونه دې نه اوريدل . هسې هم خداى سپيره پيداکړى يې اوس به ....

ببرى په ماته ساه اوپه سلګيو ، سلګيو جونګړې ته راورسيده . له رسيدوسره سم يې موريه څپيړوکې پټ کړ. په يوه اوبل مخ يې دومره وواهه ، چې دمورڅپيړې پرې وسوې. دببرې چيغې بيا په بانډه کې خورې شوې . پانې دببرې پيغلوټې خورورمنډې کړې ، دمورلاسونه يې کلک ونيول مورېې له زنې نه ونيوه :

ـ بس دى مورې مه يې وهه ، خداى ته ګوره مه يې وهه. مور.ته به خداى داسې مکره (مقرره) کړې وي

مور.بې له خدايه اوبې له ببرې نورڅوک لرو ؟

خورېې هم په ژړاشوه. ببرې دکلي په لورې منډې کړې :

ـ قسم دى که له تاسوسره يوه شپه هم تيره کړم.

دکلي په لاره روان شو. مورېې ښيراوې ورته وکړې :

ـ ورځه خداى دې ترى تم کړه. خداى دې په بمونو والوزوه . هسې دې هم زمور بخت په کاڼوويشته ، سپيره اوس وچه خوله ګرځه .

پانې دموريه خوله لاسونه کيښودل ، په ژړغوني غږېې ورته وويل :

ـ مورجانې ښيراوې مه ورته کوه ، مور څوک لرو ؟

دپانې مورژړااوسلګيو ونيود ، هغه له ديره درده په ځمکه راولويده ، پانې نارې سورې ګډې کړې . دبانډوله جونګړونه ښځې راووتې :

ـ څه وشول پانې څه وشول ؟ ؟

ـ پر مورمې پيريان راغلي دي.

ګاونډۍ ښځې ورغلې ، دپانې مورپر ځمکه پرته وه. يوې ښځې يې

سرپر خپلو ځنګنونو کېښود . کليمه يې ورته وويلې ،لااله الا الله محمدرسول الله .دخدای له پاره مه يې په عذابوئ ، کافرخو به نه وئ ؟ تورسرې ده ،تاسې به هم خويندې ميندې لرئ !

نوروښځو هم کليمې ورته وويلې ، دپاڼې دمورزړه يوڅه سپک شو ، سترګې يې وغړولې . ښځوورته ويل:

ـ کليمه ووايه خورې ،دپاڼې مور کليمه وويله ، ګاونډيو ښځو تسله ورکوله ، داهرڅه دخدای له طرفه دي ، خدای دې ببری درته ژوندی لري.څه چې له خدايه راپيښيږې په هغې به صبر کوو.

ګاونډ يانې يې چې خپلو جو نګړوته لاړې، نو دببري موربيا په ژړا پيل وکړ. ځانته يې ښيرې کولې:

ـ زما لاسونه دې مات شي ، ببری مې پر تنکي مخ څو مره سخت سخت وواهه.ببری خوګرم نه و ، څه يې کړي وای ؟ له ډيره خپګانه يې ډوډۍ هم نه وه خوړلې .

پاڼه له جونګړې نه راووته مورته يې غږکړ:

ـ مورې ببری خوپه کنډ وهم واوښت ، په دې مازديګر به چيرته ځي ؟ هله لورې ! راوېې ګرځوه ، کلی خوډيرلرې دی ماخوستن به هم ونه رسيږي ، خرابې لارې دي.

پاڼه دهوسۍ غوندې په يوه ترپ کنډوته ورسيده. ببري مړه مړه ګامونه اخيستل. لکه چې کلي ته يې دتګ زړه نه کيده .پاڼه يې چې ولیده ، بيا يې ګامونه يوڅه ګړندې کړل . پاڼه ورپسې ورسيده ، په غيږ کې يې ونيو ، ښکل يې کړ ، اوښکې يې ورپاکې کړې.

ـ پرې مې ږده ، زه نه ځمه ،زه مورته نه ورځمه ، دومره يې ووهلمه ،ماڅه کړي وای ؟

بيا يې ستونی راډک شواو خبره نيمګړې ځنې پاتې شوه ، پاڼې بيا ښکل کړ:

ــ راځه مورمې درپسې ژاړي هغه ستا په وهلو ډېره پښېمانه ده. زه مې مور درپسې راولېږلم. راځه چې ورشو، هغه په تاپسې ځوريږي، چې ډېره وځوريږي تاهم ښه ليدلې ده، چې پيريان پرې راځي. چې چيرته وغورځيده که سرېې مات شه او که لاس يې مات شه. ببري سلګۍ وهلې:

ــ نه، نه زه نه ورځمه، خداى دې يې په پيريانو مړه کړي، زه نه ورځمه، زه کلي ته ځمه.

پانې په ژړه غوني غږ ورته وويل:

ــ کلي ته چاته ځې؟ په کلي کې مو ږ څوک لرو؟ د کلي نه خوداپو کال کيږي چې خلک غرونو ته راغلي دي، په کلي خوجازونه بمونه وروي، تابه هم راته شهيد کړي.

ببري ځان کشولو، چې د پانې له لاسونو نه ځان خلاص کړي؛ خو پانې لکه تيخوری ماشوم په غيږ کې راواخيست. ببري لتې غورځولې او دخورپر مخ يې نوکارې لګولې.

ــ پرې مې ږده زه نه ورځم، زه نه ورځم.

**** **** ****

په غوجل کې ژير خوسی پروت و، دخپل زوی غوندې يې زړه پرې وسو. دببرې مورنن ډېره سخته خواشينې وه. خپلې غريبۍ اوبې کسۍ تيروختونه ورياد کړل. هغه دببري پلارته ډېره ګرانه وه، هغه وخت يې په يادشو چې دببري له زيږيدوسره سم دغنمولوونه ګډ شول. دببري له پلارسره به يې لوونه کول.

له څوورځو، لو نه وروسته ناروغه شوه او په سينه کې يې شيدې هم وچې شوې. ماشوم به يې په کوڅو کې ګرځاوه، کله به يوې ښځې يو غړپ تې ورکړ او کله بلې ښځې. ماشوم به تولـه شپه له لوږې نه په ژړا تيره کړه.

دببري پلار دبوسو او غنمو په پيسو غوا واخيسته. غوا تکه زيړه وه. ببرى يې دغوا په شيدو رالوى کړ. زيړى تولو ته ګرانه وه. زيړى

دومره اصیله وه، چې پاڼې هم لوشلې شوه . زیږې په ببرې ډیره ګرانه وه. خود به ورته ګرانه وه، ببرې دزیږې په شیدورالوی شوی و. کله کله خوبه یې دزیږې تی په خوله کې ونیواود خوسي غوندې به یې رودلو. ببرې له زیږې سره خاصه مینه لرله، له سهارنه تر مازدیګره به یې پرپو لوڅروله. له زیږې سره دتولو مینو ورځ په روغ زیا تیده.

هغه ورځ چې دببرې د پلار مړی یې په وینوکې خیشت پیشت له سنګره راوړی و، ببرې زیږې څرڅای ته بیولې وه . دببرې مور هغه ورځ ډیره سخته راغورځیدلې وه، له تندې نه یې وینې بهیدې ، دکلي ښځوویل چې پیریان یې دي.

کله چې ببرې زیږې له څرڅای نه راوسته ، دپلار دمړې په لیدویې کریکې کړې، زیږې هم لکه بنیادم غمجنه په ځای ودریده. داټولې صحنې دببرې دموریه ذهن کې راګرځیدې، نژدې وه ، چې بیا پیریان پرې راشي . دببرې کټ ته ورغله ، ببرې یې پرتندې ښکل کړ، کلیمې یې وویلې :

ـ خدایه باقي خیر کړې.

**** **** ****

نورې ورځې به چې لمر دجګ غره پر څوکه سرراښکاره کړ، نوموربه یې په ببرې غږ وکړ:

ـ هله ببریه زویه پاځه صدقه دې شم ، لمر راختلی دی، بیا به زیږې ځنګل ته دځرولوله پاره بیایې .

نن دلمرسترګه په شنه آسمان کې څونیزې جګه ولاړه وه، ببرې په کټ کې اوږد غزیدلی و،اویه درانه خوب ویده و. هغه په شپه کې څوواره راویښ شوی و. ټوله شپه یې په اندیښنو تیره کړې وه . ویرونکي خوبونه یې لیدل . خوب یې لیده ، چې یو برګ پړانګ وریسي ځغلي ،ببرې منډې نه شي وهلی ، خوچې کله پړانګ ورته رانژدې شواودببرې

مری ته یې منګولې ور وغزولې ، په دې وخت کې ببری له ډیره هیبته راوینښ شو ، په کټ کې کښیناست شونډو یې پټري نیولي وو ، په کوچنۍ څیره یې پریشاني خوره وه. د نورو ورځو غوندې یې د غړکې د شاربلو اوازپه غوږنه شو. له حسرت نه په ډکو سترګو یې خپلې مورته وکتل ، موریې د چرګۍ پرغاړه خپه او دلګیره ناسته وه. بیا یې سترګې د مستو په کټوه ولګیدې. د کټوې پر سر برغولی نه و. کټوه وچه ککړه وه ، پر مورګویې مچان ګرځیدل او په ګیډه کې یې کنډو کې کنډو کې مستې نه برېښیدې. تېرې شوې ورځې وریادې شوې. هرسهار به چې له خوبه پاڅیده ،موربه یې د مستو په کټوه کې سوکړک ورته میده کړی و ، او ببري به په خوند خوند خوړو؛ خو نن د مستو کټوه تشه وه. ببري د مستو له کټوې ، لاسترګې نه وې اړولې ، چې په غوجل کې د ژیړ خوسي دردناکې او غمجنې رمباړې پورته شوې. ژیړ خوسی په موږې پورې کلک تړل شوی و ، پورته پورته یې ټوپونه وهل. په سترګوکې یې انتظارځپې وهلې ، موریې غوښته د ژیړي غواله شیدونه ډک تیونه یې غوښتل. ببری وبوږنیدو ، سترګې یې له اوښکو نه ډکې شوې ،برګ پړانګ یې په خیال کې ورغی. هغه پړانګ چې په خوب کې یې لیدلی و. هغه پړانګ چې د دوی خوشحالي یې داړلې وې.

۱۳۷۰-۲-۱۷

تشه ځولی

نن دخوست په عسکري قشلوکې دسره بيرغ يوه ريتاړه هم نه وه پاتې. دسرو بيرغونو پرځای شنې سپينې او برګې جنډۍ رپيدې. عسکرولاسونه دتسليمۍ په نوم جګ نيولي وو. دمجاهدينوپه سترګوکې دفتحې نخښې بريښيدې او په ډيرويارڅ دشوبلوپر سرونو ولاړوو.

نن دخوست واړه او زاړه خوشحاله وو. دتوريالي له کوچنۍ ځيرې نه عجيبه خوشحالي وريده. چې چيرته به يې خپل همزولي وليدل نوله لرې نه به يې چيغې کړې:

ـ ښه شوچې خوست آزادشو ،ځومره خوند يې وکړ . اوس به دهيڅ شي قحطي هم نه وي . اوړه به هم ښه پريمانه وي، مالګه به ارزانه شي. ګوړه چای او خواړه به هم ارزان شي .

اوس به په اوړوکې دمالګې پرځای دبانجانوتروې اوبه نه ګډوو. دمالګې من به دوه وزروافغانيوپرځای په دوه درې سوه افغانۍ وي،اوس به دغرونو ځخه دځيرې لرګي راځي او دخوست ميوه دارې ونې به روغې پاتې شي. دښترو غوټې به هم نه سوځوو. هو رښتيا اوس به د مجاهد ينو

توغوندي هم نه راځي او موږ به نه پرې وژني.

داخبرې د تورياليي سبق ګرځيدلی و. هر چا ته به يې په خندا خندا او په مينه مينه کولې. په منډه منډه کورته لاړچې خپله مور، پلار او خويندې دخوست له آزادۍ نه خبر کړي. په هغوی هم زيری وکړي. د آزادۍ زيری، دقحطۍ دله منځه تللو زيری، د توغوندیونه دخلاصون زيری اوهرشي دارزانۍ زيری. دکور دروازې ته نژدې شو. له تورياليي سره دآزادۍ د زيري تلوسه وه. ناڅاپه يې دميګ جازونوبوږنوونکی غږ واوريد. دېمونو غږمباشوه، دخوست په عسکري قشلوکې دسکډتوغندي لکه تورديوان ولګيدل. دسکډيو توغندی ددوی په کورولګيده، دکورخيره په يوه لويه کنده بدله شوه.

***   ***   ***

دمجاهدينود توغندي آوازپه هواکې خپورشو. دتوغندي د لګيدوسره سم درب شوچې تورياليی له کټه راولويده، خويندويې په کړس کړس وږپوږې وخندل:

ــ ښنګه تورياليه زموږپه ناروخونه پاڅيدې دتوغندي له ډاره له کټه هم راولويدې.

مورخپلې لوڼې ملامتې کړې:

ــ مه وږپوږې خاندئ په توغنديو کې خوڅه ټوکې نه شته.

پلاريې هم راببرشو:

ــ هغه پرونۍ ييښه موهيره شوه، خدای موځوانيمرګې کړه.

تورياليی په انديښنوکې داسې ډوب و، چې دخويندواو موراوپلارپه خبرويې ځان هم ونه پوهاوه. دنغري پر سرتورچای جوش ايښی و. په نغري کې دښتروغوټې بليدې، غوټې په وينوسرې وې. په وينوسروغوټو سرې لمبې کولې. دنغري په ښنګ کې يوه ځولۍ په وينوسرې غوټې پرتې وې. دتورياليي مورچای او ډوډۍ تيارکړل. کله

چې توريالي د تودې ډوډۍ ګوله خولې ته کړه او د چای يو غوړپ يې وکړ، سترګې يې د نغري په څنګ کې يوې ځولۍ په وينو سرو غوټو ته واوښتې. ځمکه وربانديې وچورليده. زړه يې راډک شو. توريالي ته خپل ځان سړي خوړو بريښيده. داسې لکه چې د بختور له غوښو او وينو يې خوله ډکه کړې وي. ژر يې له خولې نه د ډوډۍ ګوله او د چای غوړپ توی کړل. په مخ يې غبرګې غبرګې اوښکې راغلې. اوښکې يې پټې پاکې کړې چې د مور او پلار يې ور پام نه شي.

توريالي بيګاني خوب او پرونۍ غمجنې پيښې سخت ځوراوه. د توريالي ښايستو کي فکرونه او خيالونه غمونو ګډوډ کړي وو، داسې لکه چې بمونه او توغندي کلي او کورونه سره ګډوډ کړي. د کوچنيتوب رنګينه دنياګۍ يې غمجنو پيښو لوټلې وه. د شونډو له تنکيو غوټيو نه يې خنداشوکيدلې وه. د کوچنيتوب شوخي ځينې هيره شوې وه او د وخت د غميزو په باب يې د لويانو غوندې فکر کاوه. خود هغه فکر په دومره پيچلو او غمجنو پيښو کې کله رسيده. د توريالي په کړووړو کې د پام وړ بدلون راغلی و. په ځيره کې يې له ورايه د غم نخښې معلوميدې. د شپوور ځوله تيريدو سره د توريالي کنجکاوۍ او انديښنې زياتيدې.

د خوست د ښار پر عسکري ځايونو د مجاهدينو توغندي همداسې وريدل. کله کله خو به د اتوغندي د بازار په منځ او عسکري ځايونو ته نژدې کورونو کې هم ولګيدل. د حکومت الوتکو، شوبلو د مجاهدينو پر مرکزونو او د مرکزونو سره پر نژدې کليو بمونه غورځول. د لته او هلته د جنازو خبرې وې او د ويرونو ساندې.

د توريالي له ځيرې نه خوشحالي تښتيدلې وه. پخوا به يې په کور کې ډيرې خبرې کولې خو اوس يې له خولې نه سپين هم نه خاته. د اځوور ځې د ښترو د غوټو په تولولو پسې هم نه و، وتلی. د نغري په څنګ کې د غوټو ځولی تشيدو ته نژدې وه، ايله يو څو په وينو سرې

غـوټې پکې پاتې وې. هرې غـوټې د خـپل خـوا ږه ملګرې «بخـتـور» د خاطرا توغوټې، ورتـه سپړلې. مورا و پلارېې د توريالي په غـمجن حالت ډېر ځوريدل. مور به يې ويل:

ــ هسې نه چې په بختورپسې يې زړه وچوي بختورخو توريالي ته له ورورنه هم خوږو، سودايي شـوی دی، چې ليـوني نه شي خدايه ژر به يې سپيلني ورته لوګی کړل. د توريالي په غاړه يې د تاويزونو اميل جوړ کړ، خود توريالي پريشانۍ ته يې هيڅ ګټه ونه رسوله.

توريالي ته غـمجنوپيښـوله ژوندنه يوه سخته کشاله جوړه کړې وه .داسې کړکيچنه کشاله چې د حل په لاره چاره يې نه پوهيده.

ــ خدايه مورمې هره ورځ د تيروشوو اخترونو کيسې راته کوي، خو زه چې له موره پيدا يم يومې هم د خوشحالۍ اخترونه ليد. اوس ولې اخترونه نه شته داغلې ولې ګرانې دي، دادچاي ګوړې اومالګې ولې قحطي ده او داجازونه ،شوبلې څومره ډيردي توغوندي څومره ډيردي اوداوينې ... .

زړه به يې وبوړنيده اود بختوروينې به يې په خيال کې ورغلې. د نغرې په څنګ کې د غـوټو ځولۍ تشه وه. دبختـورپه وينو سرو غـوټو د توريالي نغرۍ څوورځې تود ساتلی و. توريالی بيا دغوټود ټولولوپه نيت لـه کوره راووت، د نښتـرو هغـه ځنګل ته چې د ښارلمنه يې ښکلې کړې وه راغی. د دې ځنګل غوټوبه به تل د توريالي او بختورساړه نغرې تاوده ساتل.

د نښتروزلفې د توغنديو او سپنيزو پنجوشوکولې وې. د نښترو له غـوټو ډکې تنکۍ څانګې لړې لړې پرتې وې. توريالي له ماتو تنکيو څانګونه غوټې شوکولې. ناڅاپه توغوندي راغلل. د نښترو له ځنګل نه يو څه لرې ولګيدل. توريالی په بيړه د غوټو ډکې تنکۍ څانګې ته ورغی ،داسې لکه چې دبختـورغيـږوي اوغـوټې يې دبختـوردزړه په وينوسرې وې. توريالي دماتې څانګې غـوټې ژرژروشوکـولې، خپلې ځولۍ ته يې واچولې، منډه يې کـړه او ژوبله څـانګه يې تشـه پرښـوده ،داسې لکه دبختورتشه ځولۍ او ټوک ټوک بدن يې د توغنديوداورلاندې پريښی و.

۱۳۶۹/۱۰/۱۳

د ټنيوغرونه

زنځیرونه

د پخواني عادت په څیر یې بیا هم دریمې کوټې ته سترګې وروا ړولې. د کوټې دروازه په تور زنځیر تړل شوې وه. تور زنځیر د ګل اندامې زړه ته لکه تور مار ټک ورکړ او د بندي کوټې خیالي تصویر یې د هغې په مغزو کې رنګ کړ. په شونډو کې یې څه وویل، خواښې یې بیا ورنارې کړې:

ــ ګل اندامې! وه ګل اندامې! وه خدایه کنه هم شوه.

دریم ځل یې په زوره ورغږ کړ:

ــ وه ګل اندامې!

ګل اندمې ټکان وخوړ:

ــ درغلم ادې انګړ مې جارو کاوه.

ــ ګل اندامې لورې! په دې بخارۍ پسې اوروا چوه د باتور د پلار ډېره یخني کیږي، نن سبا ډیر کمزوری شوی دی. بیګاه شپه یې ټوله وینه تیره کړه. نه پوهیږم چې یخني یې کیږي که له اندیښنو نه خوب نه ورځي.

د دروازې غږ شو. توتي کوټې ته راننووت، د سبو ټوکرۍ یې ګل

اندامي ته ورکړه:

ـ ښکلې کاکې داواخله پاخه يې کړه، بابامې ويل چې ښه خوا ږه دې يې پاخه کړي ميلمانه ورسره راځي.

ـ ښه ورورکه! ښه خوا ږه به يې پاخه کړم. اول به دميلمنو کوټه جاروکړم بيابه سابه هم پاخه کړم.

ګل اندامه دميلمنو کوټې ته لاړه. دتوتي مورتوتې ته په قهرشوه:

ـ څوواره مې درته ويلي دي چې ښکلې کاکې يې مه بوله اوس خو کوچنۍ نه يې په نن سباکې به ژنۍ شې دومره نه پوهيږې؟ ګل اندامه هم ځان ناګاره اچوي غـتـه ښـځـه ده اوس هم وروړک درته وايي. له نن نه وروسته دې که ښکلې کاکۍ وبلله بيابه ... .

په توتي کې يې سترګې ښخې کړې. په سترګوکې يې دغم او غوسې نښې رابرسيره شوې. يوه شيبه غلې شوه او لنډه لنډه ساې يې واخيستـه، بيا يې په قهرجنه لهجه ورته وويل:

ـ نه پوهيږم چې دا ته ولې نه پوهيږې، اوس خو ماشوم نه يې.

توتي چې دمورغمجنې او قهر جنې څيرې ته وکتل حيران شو. د مورپه خبرو يې سر نه شو خلاص:

ـ وی خدايه داڅه درباندې وشول ليونۍ کيږې خوبه نه؟ ولې تا نه وراته ويلي چې ښکلې کاکۍ يې بوله، دلاله ناوې دې ده، ورينداردې ده. اوس ولې راته وايې چې په نامه يې بوله،له تاسره خوجنګ نه کوي څه ... .

مورته يې دتوتي په ساده ګۍ قهرورغۍ او په تونده لهجه يې ورته وويل :

ـ ته نه شرميږې چې اوس يې هم ښکلې کـاکۍ بولې، ګل اندامـه خواوس ستا په نوم ده، داخبره دتوتي پر زړه لکه خنجرولګيده. زړه يې راډک شـوژړا ورغله په منډه له کـوره و،ووت. دهديرې په قـبـرونو

ورګډشوا و د یو قبر د پاسه پړمخې پریووت.

ګل اندامې د خوابې او توتي خبرې تکي په تکي اوریدلې وې. د میلمنو د کوټې پر دیوال د باتور عکس ځړیده. ګل اندامې د باتور عکس ته سترګې وروا ړولې. د باتور له عکس نه غمجنه موسکا وریده. په سترګویې اوښکې راغلې. نرۍ شونډې یې لکه د ګل پاڼې ورپیدې لکه له خپلې خوابې نه چې د باتور عکس ته ګیله کوي. د باتور سترګې همغسې موسکې وې او په ټنده یې ګونځې را نه غلې.

د میلمنو له کوټې راووته او د دریمې کوټې سرته وختـه. د مهاجرو کورونه لکه د زنځیر کړۍ سره نښتي وو. د مهاجرو هدیره په رنګارنګ جنډو کې پټه وه. د جنډو لاندې قبرونه هم لکه د زنځیر کړۍ سره نښتي وو. په ځینو جنډو کې ګلونه او د شهیدانو نومونه په وریښمینو تارونو اوبدل شوي وو. د ګل اندامې په بیکرار زړګي عجیبه چل وشو. منګولې یې لپه کړې هدیرې ته یې وکتل. له دریمې کوټې نه دوهمې او له دوهمې کوټې نه د میلمنو د کوټې سرته راغله. د دریمې کوټې د بندې دروازې له زنځیرنه یې سترګې بلې خواته واړولې. ګل اندامې ته د جنډو ګلونو او د شهیدانو نومونو عجیبه سودا ورواچوله. د سبو د پخولو په څنګ کې یې پر سپین ټوکر وریښمین تارونه لکه زنځیرونه وغځول.

ګل اندامې به اوس هر ورځ پر سپینو ټوکرانو وریښمین ګلونه جوړول، سږکال په دریمه کوټه کې نه اوده کیده. دریمه کوټه به ټوله شپه په چوپتیا او تیاره کې ډوبه وه. سږکال په ژمي کې دوی ټول په دوهمه کوټه کې اوده کیدل. ګل اندامې ته په دوهمه کوټه کې هیڅ خوب نه ورتلو. کله به چې د نیمې شپې باد د دریمې کوټې زنځیرو شرنګاوه د ګل اندامې په زړه به د غمونو مارانو خولې ښخې کړې، لکه چې کټ یې په مارانو اوبدل شوی وي. ګل اندامې په تیریو کال کې ایله دوې

شپې په دوهمه کوټه کې تیرې کړې وې . هغه یې هم له ډیرې خوشحالۍ نه په ویښه تیرې کړې وې. دناوې توب شپې یې وې ،په دوهمه کوټه کې دوې شپې او دباتورخاطرې یې په ذهن را ووریدې.

پیغلې اوپیغلوټې سندرې وایې دایرې وهې او اتنونه کوي. ځینې پیغلې له گل اندامې نه چا پیره کیناستې .یوې پیغلې دگل اندامې له مخ نه دټکري پیڅکه پورته کړه په خنداکې یې پوښتنه ځینې وکړه:

ــ خورې نوم دې څه دی؟

گل اندامه موسکه شوه او هیڅ یې و نه وې.

یوې وویل:

ــ گل اندامه نومیږي.

یوې بلې داهم پسې زیاته کړه:

ــ گل اندامه نه ،گل اندامه ښا پیرۍ.

ټولو پیغلو په بړک بړک وخندل.

یوې زړې ښځې وویل:

ــ زموږ باتور هم بهرام شهزداه دی.

بلې داخبره ورپسې غبرگه کړه:

ــ مبارکه دې شي داخوډیره ښکلې جوړۍ شوه.

یوې پیغلوټې دگل اندامې لونگینو ځوندیوته غلی لاس وروغځاوه غوښتل یې چې ویې شوکوي . گل اندامې یې لاس ټینگ ونیو. پیغلوټې په خنداکې ورته وویل :

ــ وی گل اندامې خورې څومره بخیله یې لکه چې دباتورد کلاشینکوف له پاره ځونډې ساتې .ټولې پیغلې اوپیغلوټې له خندانه شنې شوې.

دوې شپې لکه یوڅوشیبې دسترگو په رپ کې تیرې شوې . په دریمه شپه گل اندامې ته ددریمې کوټې واک ورکړل شو. گل اندامې په

لړزاندو لاسونو د دريمي کوټې زنځير خلاص کړ. د زنځير له شرنګ سره د ګل اندامې د بنګړو شرنګا ګډه شوه او د لونګو له وړموسره د دريمې کوټې ته ننوته. ځان ځينې ورک و. زړه يې په ټټرکې ټوپونه وهل، د کوټې ځراغ يې ولګاوه. پرمخامخ ديوال د باتور عکس راځوړندو. عکس ته يې په مينه وکتل. اننګي يې له شرمه سره شول ژربې د دروازې خواته مخ واړوه چې چا خو به ليدلې نه وي. دروازه يې بنده کړه. د کوټې په کنج کې د باتور کلاشينکوف راځوړند و. د کلاشينکوف د ساده بند په ليدويې په زړه کې وويل:

— دا به په مړيو او ځوانډيوکې داسې پټنوم چې خلک يې ننداره کوي. دريمه شپه هم تيره شوه. ډيرې خوږې شپې يوه په بله پسې تيريدې. کله به چې باتور د جهاد سنګرونو ته تللی و ګل اندامه به په دريمه کوټه کې يوازې پاتې وه. ګل اندامې به تر نيمو شپو د باتور کمربنداو کلاشينکوف ته ځونډي جوړول او په دې ډول به يې د باتور د بيلتانه شپې لنډولې.

يوه شپه د باتوردوی پر سنګرونو د حکومت له خوا سخته حمله شوې وه. د بمونو او توپونو اوازد مهاجرو کلي ته رارسيده. ګل اندامه ترنيمو شپو د کوټې پر سرناسته وه. کله به چې د وطن د غرونو پر سر د بمونو بريښنا خوره شوه د ګل اندامې له خولې نه به بې اختياره ووتل:

— خدايه خير کړې باتورته خير کړې. پټ به يې په زړه کې ډيرنذرونه ومنل.

د ګل اندامې ليوني خيالونه به چې تردې ځايه راورسيدل نوربه هيڅ هم نه ووپاتي او د دريمې کوټې په ځيربه د ګل اندامې سپينو مړوندونو ته زنځيرونه اچول شوي وو.

تنې د نريزې کلی

۱۱-۱۲-۱۹۹۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF ACKU 5388

دسپین شیطان په غیږ کې

دا یې پوخ عـادت گرځیـدلی و ، له هر لمانځه وروستـه یې راا خیـست ،ښکلولو به یې ، دعاوې یې ورته کولې ، ورته ژړل یې:

ـ خدای دې تلې تودې کړه ، خدای دې راوله.

بیا یې دزو ی په ښکلې عکس کې سترگې گنډلې وې . له سترگونه یې لکه د پسرلي باران مړې مړې اوښکې رابهیـدې. غوښـتل یې چې څـه ووايي خو سلگۍ دهغې خبره غوټه کړه . سپوږمۍ تسله ورکوله:

ــ ادې مه ژاړه خدای مهربان دی گوندې خدای یې راولي .

سپوږمۍ هم د خپل میـن عکس ته سـترگې وروااړولې .دزلمي په سترگو کې د ځوانۍ غرورځلیده . سپوږمۍ ته تیرد میـنې وختونه وریاد شـول . پرخـپـل زړ ه یې زورراوړچې ونه ژاړي خـولـه سـتـرگـو نـه یې داوښکوچینه روانه شوه. دزلمي مور په سلگوسلگو کې داخبره وکړه:

ـ پلاریې په زلمي پسې رنځورشـو.....په ځنکدن کـې یې هم زلمي یادولو..... دزلمي په ارمان لاړ.

گلالۍ په خندا خندا کورته راغله . په ډیرې خوښۍ یې نارې کړې:

ــ زړې ادې وه زړې ادې تا ته وایم داغبرولې نه کوې؟ دباغ نه مې منې درته راوړې دي. بادونو راتویې کړې وې.

نیاګلالۍ تینګه په سینه پورې ونیوه پر سترګویې ښکل کړه. ادې دې جارشي په دې وړوکې خولګۍ دزلمي غوندې سترګې دې دي. ته خو زماد زلمي نخښه یې، دعاکوه چې زلمی دادادې خدای راولي، دکوچنیانو دعاخدای قبلوي. که زلمي رانه غلوځمکې او باغونه به تربورانو ته پاتې شي تاسې به هم ورته پاتې شئ. په زوره یې نارې کړې:

ــ په زلمي پسې مې سترګې وختې خدایه!

ګلالۍ مې پنځه کلنه شوه که زلمی ژاړند ژوندی ورک نه وای اوس به خدای ډیرلمسیان راکړی وو. ګلالۍ خپلې وړې منګولې لپه کړې اود خدای دربارته یې ونیوې، په وړه خوله یې دعاوکړه:

ــ خدایه! دادمې ژرراولې زړه ادې مې ورپسې ژاړي. نیااو سپوږمۍ، امین وویل او دوی هم دګلالۍ دعا په خپلو لپوشوو لاسونو بدرګه کړه.

* * *

زلمی خپل موراو پلارډیرپه نازلوی کړی و، دهغه به چې څه زړه غوښتل موراو پلاورته نه، نه وو کړي. دځمکې کاروبار یې ټول دپلار پرغاړه و، دلو په وخت کې به یې موراو پلارلوونه کول. زلمي به چې یو څوګیډۍ وریبلې نولوربه یې لرې وغورځولو، وبه یې خندل:

ــ ادې زمالاسونه تناکې شول، زه لو نه شم کولی. کراربه پر پوله کیناست. پلاریې هم نه غوښتل چې دزوی تنکي لاسونه دې یې تناکې شي. دټوکې په ډول به یې ورته وویل:

ــ بچیه! ته کرارراته کښینه زموږ ننداره کوه. موردې چې په څنګ کې راسره وي دټولې دنیالوونه ماته پرېږده. ټولوبه په کړس کړس وخندل. زلمی لادیارلس کلن هلک وچې جیب به یې له پیسونه ډک و.

يوځوکاله يې مکتب وويلو ، له مکتب نه يې زړه تورشو ، مکتب يې پرښود . دځوانۍ په مستۍ کې ډوب و ، خدای ښکلې ځواني او فولادي وجود ورکړی و . په کلي کې يې دزورمخی نه و ، چاورسره غيږه نه شوه نيولی . دنورو کلوډيرقوي ځوانان يې هم مات کړي وو . دزلمی نوم لکه دنکلونو قهرمان دخلکو په ژبه و . زلمی دکلي دډيروجينکوخوښيده . دزلمي مينه له غيږې نيولوسره وه . هغه به چې کوم قوی ځوان دپهلوانۍ په ميدان کې مات کړنو ځان به ورته پاچاښکاريده . نن يې بياد غيږې نيولو ميدان ګټلی و ځان ځيني ورک و ، ځمکه او اسمان يې نه ليدل . دکلي په کوڅه کې روان و ، چې منګي پر سر ډله جينکۍ پر مخ ورغلي ، دجينکو په منځ کې سپوږمۍ هم وه . دکلي بې جوړې ښکلې پيغلې سپوږمۍ چې زلمی وليد نو په څه بانه يې ځان دټولوجينکوشاته کړ . دزلمي هم ورپام شو ، کله چې زلمی او سپوږمۍ په مخه سره ورغلل نو سپوږمۍ خپلې خوږې سترګې په ډيرې عاجزۍ ورواړولی ، لکه سوالګرچې له چانه دخيرات سوال کوي ، سپوږمۍ له زلمی نه غوښتنه لرله . دسپوږمۍ په خوږو سترګوکې عجيبه تاثيروو . دزلمي په وجود زلزله ګډه شوه . لکه دغيږې نيولو په ميدان کې کوم قوي پهلوان راځملولی وي . پښې يې په لړزاشوې ، چې څوک به په لاره ورغلل او خبرې به يې ورسره وکړې په خبرو کې به يې هم ژبه بنده شوه . زلمي له ځانه سره وويل :

ــــ داسپوږمۍ بيخي لکه جادوګره داسې ده . هغه بله ورځ چې زه پر لاره روان وم دادبام پر سرناسته وه سترګې يې په ماکې ګنډلې وې ، لاس يې هم ترزنې لاندې نيولی وچې څه وروريې مړ دی ؟!

ورو ، ورو زلمی دغرور له نيلي نه را کوزيده . اوس له چا سره په غيږ نيولو پسې هم ډير نه ګرځيده . اوس يې زړه غوښتل چې هميشه يې سترګې دسپوږمۍ له سترګوسره غيږ ونيسي . ددنياګۍ کارته يې

گوتې نه وروړې . کوږ خلي يې هم نه سماوه . تر نيمو شپو به د کلي په دکانو او حجرو کې ورک و . کله کله خو به يې د چرسو پر چيلم هم شونډې کېښوې . موږ به يې تر هغو وېښه ناسته وه چې څو به زلمی کور ته نه و، ورغلی . چې د څه شي ښکالو به ورغله په ډېره مينه به يې غږ وکړ :

ــ زلميه زويه! وه زلميه زويه راغلې!

چې زلمی به غږ و نه کړ نو موږ به يې بيا وېښه کيناسته .

يوه شپه چې خلک په خوږ وخوبو ويده وو ، د زلمي مور د زلمي په انتظار وېښه ناسته وه . د سپوږمۍ پاشوه :

ــ «فضل وکړې خدايه ! سپي به زلمی وخوري »

د زلمي مور لا په دې سوچ کې وه چې د ټوپک له ډزو سره سم د سپو ويشتلې انګولا پورته شوه . د مور په زړه کې يې سوې ليکه تيره شوه . نارې يې وکړې :

ــ زلميه چا ووژلې ؟!

د باندې کوڅې ته راووته . پلارېې هم راويښ شواو په ډېرې وارخطايي کوڅې ته راووت :

ــ څه خبره ده ؟

د زلمي مور په وارخطايي سره ورته وويل :

ــ زلمی نه دی راغلی ،هلته ډزې وشوې هسې نه چې ...

دوی لا دا خبرې کولې چې زلمی ټوپک په لاس راورسيده . د ټوپک له شپيلۍ نه د باروتو سوی بوی ختو . دوی واړه کور ته ننوتل . د مور زړه يې اوس هم لکه پاڼه رپيده . پلارېې ورته وويل :

ــ ګوره زلميه ! اوس خو کوچنی نه يې سم کارو نه کوه . مکتب دې هم پر ېښود ،د ځمکې په کار وبارهم نه پوهيږې ،اخر زده کوه يې، موږ خو سپين ږيري يو ،خدای خبر دی نن به يو سبا به نه يو . سبا به دا هر څه تا ته پاتې وي ، په يوه به هم نه پوهيږې .ټول خلک ستا د زوراو ځوانی

صفتونه کوي ، خو مور ستا په ځواني کې هیڅ هم و نه لیدل . خلک خو او لاد د کومک له پاره غواړي . ستا به کله مور ته کومک را رسیږي .

د شپې وختي کور ته راځه ، موردې ټول شپه ویښه وي . ازار به درته وکړي . که په خوله یې نه درته کوي زړه به یې ازار درته وکړي . ډیر په خپل زور مه غره کیږه . شپوچې خوړلي دې د هغوی پته هم نه ده لګیدلې پلاریې لا خبرې نه وې خلاصې کړې چې موریې په کې ورولویده :

ــ د زلمي پلاره ډیره یې مه خپه کوه . زلمی اوس نوی زلمی دی چې واده ورته وکړو ښه به شي .

په دې خبره یې د پلار قهر سوړ شوویې خندل :

ــ زه خووایم چې خپله ښځه او او لاد و نه به هم و نه ساتي . نه یې تعلیم وکړ او نه د ځمکې په کاروبار پوهیږي . موریې وویل :

ــ څنګه به ښځه او او لاد و ته و نه ساتي چې چیرته قوي ځوان دی د زلمي د زور مخه نه ویني .

پلاریې وویل :

ــ ښه دی چې داسې ده بیا خو به ورته د واده غم وکړو .

* * *

نیمه شپه ده زلمی په کټ کې اوږد وغځیده . کټ ورباندی تاویده ، لکه ټال ټالی یې وهلې . د اسمان ستوروېې سترګې بریښولې ،لکه سترګکونه چې ورته کوي . له یوې سپوږمۍ نه درې څلور سپوږمۍ ورته جوړې شوې . خپله سپوږمۍ هم په خیال کې ورغله . هغه سپوږمۍ چې په ټول کلي کې یې د ښکلا جوړه نه وه . له ځانه سره یې وویل :

ــ پلار مې د واده غم را ته کوي .

له خندانه شین شو ، ړوند له خدایه څه غواړي دوې سترګې .

* * *

وخت تیرید واو بیا هغه ورځ هم راغله چې زلمي په زیارتونو له خدایه

غوښته .
دزلمي موراو پلار عجيبه خوشحاله وو ، داسې خوشحالي هغوی په خپل عمر کې هم نه وه ليدلې . ولې به نه وو خوشحاله . ديوزوی واده يې وو . بياد سپوږمۍ غوندې نږور . د کلي ښځو به دزلمي مور ته ويل:
ــ ته هم بختوره يې سپوږمۍ خو چې دچا په کور کې وي دلولوردې يې هم نه وي .
زلمی د سپوږمۍ مينې يوځه له بې ځايه هوسونو نه وساته . دايوکال خو دسپوږمۍ په مينه او دهغې په خوږو خبرو نه مړيده . موراو پلاريې هم ورته خوشحاله وو ، بياداسې ورځ هم راغله چې دوی ټولو ديوه نوي ميلمه دراتگ لاره څارله . پلاريې ويلي وو :
ــ که خدای لمسی راکړونو دقلبې په غوايي به خيرات کوم . د زلمي مورهم داسې ډيرنذرونه منلي وو ، خو هغه دچاخبرده چې « دزړه چارې په جنت کې وي » دزلمي دزوی پرځای لورپيداشوه. دزلمي موراو پلارهم ډيرنااميده نه و . دزلمي مورته دکلي ښځوويل چې لومړۍ لوربختوره وي ،په دې پسې به خدای ډيرلمسيان درکړي . دزلمي موربه چې خپله لمسۍ په غيږکې واخيسته په خنداا و خوشحالۍ به يې ورته وويل :
ــ سترگې دې له زلمي نه پټې کړې دي.
له يو کال نه هم ډيره موده کيده چې زلمي دشپې له خوادنشه يانو په محفلونو کې برخه نه وه اخيستې . کله کله به يې چيرته پټ يو نيم دچرسو سگريټي وڅښلو . دورځې به چې چرسيانو وليدو نو ټو کې به يې ورپورې کولې او ورته ويل به يې :
ــ زلميه ! او س خو دشپې له خوادکانو نو ته هم نه راځې ، لکه چې لور ورته زنگوي .
کوم يوه خو به دچرسو سگريټي ورته ونيواو ورته وبه يې ويل :
ــ نورې خبرې پريږده خو يودم ونيسه ، فقيربوټی دی بنده بيږۍ به

دې خداې چالان کړي .

زلمي به هم په ډېره مينه له سګرټې نه شنه لوګي پورته کړل.

دچرسولوګي دزلمي زړه ورو ورو دسپوږمۍ له سترګونه خلاصاوه او په خپله غيږکې يې نيوه . زلمي بياد شپو له خوا دکانو نو او دنشه يانو محفلونو ته راشه درشه پيل کړه . عجيبه چيلم کښل و ، په يوه ساه به يې دچيلم له سرخانې نه لمبې جګې کړې . زلمی اوس دپاخه پهلوان پرځای په پاخه چرسي مشهورشو. د چرسو په جوړولو او پخولوکې يې خاص لاس درلود . چې کله به يې دچيلم سرخانې ته تيلی ولګاو ه نو له شوقه به يې نارې ورسره پورته کړې:

ــ چې بنګ يې نه وې ننګ يې نه وي .چې چرس يې نه وي ترس يې نه وي .بري جارشم له فقيربوټي پاچايې کړم .ملک چې مړشي لکه له ديوال نه چې ځپياکه راپريوزي او چرسي چې مړشي لکه لوی غرچې ړنګ شي .

بيايې دچيلم له سره لمبې پورته کړې ،دوامدار ټوخي يې وکړل ، له سترګونه يې اوښکې روانې شوې او ټټريې له خراشکونه نه تشيده. چې کله به يې ښه ډيرخراشکي واچول نو په نيولې ساه به يې وويل :

ــ ټټر صفا کوي ټټر ، فقير بوټی دی فقير....

دزلمي سوراوسپين رنګ توراوښتی و ، لکه دچرسولوګی ، سترګې يې تکې سرې وې لکه له وينو نه چې ډکې وي . چې چابه وليدنو وبه يې ويل :

ــ دامست ومست ، خپله هستي يې و نه زغمله او پر خپله ځوانۍ مغرورو.

زلمی چرسو بيخي بدل کړی و. په رنګ ، کړو ،وړو ، خبروهر څه کې يې فر ق راغلی و. چې په کومه خبره به دې اخته کړنو ښه په زوراو زيږبه يې درته کوله . له سپوږمۍ سره دخپلې ميني کيسې او نورې ډيرې پټې

بربنډې کيسې ، په يوه به يې هم پرده نه اچوله .

يوه ورځ دخپل چيلم له ملګري سره له خپل کلي نه لرې ښارته لاړ .

زلمي ورته وويل :

ــ هلکه راځه چې چرس خانې ته لاړشو ډ يرسخت خماريم او چرس هم دغوايي دژبې په اندازه چې نه وي په لږومې ګوزاره نه شي .

ملګري يې په خنداخنداورته وويل :

ــ هلکه نه دې ده خوښه چې نن دتورو پرځای سپين ووهو .

زلمي ورته وويل :

ــ هلکه په سپينودې نه پوهيږم خبرې دتورو لونګينو چرسو کوه فقيربوتی دی فقير .

ــ ياره کـه سپـين دې ووهل نو مـارغـه به درنه جـوړکړي او اووم اسمان ته به دې وخيژوي . اخـردواړه زنګيـدلي زنګيدلي پوډرخانې ته ننوتل . تک سپين پوډريې دژيړطلايي کاغذ پر سرواچول . له نو ټونو نه يې نري نري نلکي جوړکړل او په خـولو کې يې ونيـول. دژيړطلايي کاغـذلاندې يې بل تيلي ونيـول. تک سپـين پـوډردتيلي له تاوه ويلي شول . دژيړطلايي کاغذپرمخ داسې وبهيدل لکه دپوډ ري پر تک ژيړمخ چې اوښکې روانې شي . دويلـي شـــــوو پـوډرونـري لوګـي يې پـه نريونلکيـوکې زړونو ته تيـرکړل . له ډوی نه ډيرکمزوري او تش جيبي پوډريان چاپيره کښيناستل . هر يوه به زاری ورته کولې:

ــ ځوانه يو کش به زه هم وکړم .

له زلمي نه سـپـينو پوډرومارغـه جوړکړی و. په هواکې ګرځـيده .سـپـينوپوډروداسې پـه غـيـږکې نيـولی و ، چې نوريې هر څـه ځـينې هيرکړي وو. اوس به هر وخت پوډرو له زلمي نه مارغـه جوړولواو په هوابه يې ګرځولو. ورو ،ورويې کور ، موراو پلارهيريدل . کوچنی ګلالی هم نه وريادېده . اوس کلي ته نه شو تلای هغه اوس سپوږمی ته هم سترګې نه

شوی نیوای . دزلمي جیب تش شو . زړه یې هم تش شو ، دژوند له میني نه . دسپوږمۍ له میني نه او . . . . پوډر دهغه دوجود یوه برخه وګرځیدل . هغه ته به چې پوډرونه رسیدل نو وجود به یې ړنګ و . د پوستکي لاندی به یې میږي ګرځیدل . پرخپلو تیرونو کانو به یې دومره ځان وګرولو چې له پوستکي به یې ویني وبهیدې . دهغه ویني هم زیړبخونې وې ، لکه دد ه رنګ ، لکه د پوډرود کشولو ژیړه پاڼه .

* * *

خپل خپلوان په زلمي پسې ډیرو ګرځیدل . خوزلمی یې پیدا نه کړ . څنګه یې پیـــدا کـــړی وای ؟! ښـــارونه له پوډریانو نه ډک وو . ټول زیړزبیسبلی لکه ټول د یوې رنځورې مورزامن . زلمی به ډیرو خپلوانو دوستانو لیدلای وي خود پهلوان زلمي او پوډري زلمی ترمنځ دځمکې او آسمان غوندې فرق و . زلمي به ډیرو خلکوته دسوال لاس نیوه . چابه چې دزلمي تک ژیړزبیسبلی مخ او نتلی سپینې سترګې ولیدې نو ځواب به یې داو :

ــ ځه ورک شې پوډري .

کله کله به دجومات په دروازه کې دلمونځ کوونکو ځپلیوته غلی و . چې خلک به په لمونځونو ودریدل نو غوټه به یې پرې وکړه . یوه پوړۍ پوډر به یې پرې واخیستل . دهلکانو له ډاره به دښار په څنګ کې کومې کندې ته ورته لاړشو او دکندې له غیږې نه به یې دسپینوپوډروپه غیږکې ځان هواته وخیژاوه . یوه ورځ دبازار په منځ کې یوه دکاندار ناڅاپه چیغې کړې :

ــ داپوډري رانیسئ غلایې وکړه .

پوډري وړو وړو هلکانو راونیوا و سخت سخت یې وواهه . هغه به ایله خپل مخ ته دواړه لاسونه ونیول . ژړل یې له مخ نه یې ژیړبخونه وینه بهیده .

* * *

داخوورځې هغه نه په ښارکې معلومېده او نه دجومات د څپلیو ترځنګ . دښار د څنګ په یوه لویه کنده کې یوسپی غلی غلی ګرځیده او شاوخواته یې مخ اړولو . دکندې په غیږ کې یو څوک پروت و . څنګ ته یې د پوډرود کشولو ژیړ کاغذاو داورلګیت ښه ډیرسوي تیلي پراته وو . سپی پراته سري ته ورو ورو ورنږدې شو . سپی هم ډاریده هسې نه چې پسې راویښ شي . سپي خپله توده ژبه دهغه پر ژیړ ،وچ او یخ مخ ورو ورو را تیره کړه ، هغه نه راو یښیده لکه چې ښه اوږده خوب وړی و .

۱۳۷۰ پېښور

تنکۍ څانګه

ښاپيرۍ شيبه په شيبه د ګل پوښتنې ته راتله . له ډيرې اوږدې مينې وروسته د دوى دواړو کوژدن شوې وه. ښاپيرۍ اوس هم د ګل پوښتنې ته راغلې وه او د ګلدان په خواکې ولاړه وه. هغې به هر وخت اول د ګلدان زيارت کاوه . په ژوروسوچونو کې ډوبه وه . په ګلدان کې مرغيجنو ګلونو د يوه ښه پاسته باران انتظار کاوه. ښاپيرۍ د اڅوورځې مخکې د ګل تنکۍ څانګه په ګلدان کې د راشنه کيدو له پاره ښخه کړې وه .هغې په آسمان کې خورې ورې وريځې وليدې پر څيره يې له اميده ډکه موسکا وغزيده ، او له ځان سره يې وويل :

ــ ګوندې زما څانګه هم راشنه شي او غيږيې له ګلونو ډکه شي .

ښاپيرۍ په ډيرفاتحانه انداز څنې څنډ وهلې او له وريځو ډک آسمان ته يې سترګې پورته کړې . يوڅوپاسته پاسته څاڅکي بې پر اننګوراووريدل .اننګي يې لکه د ګلاب غوټۍ تک سره واووښتل . غوښتل يې چې له ډيرې خوښۍ نه نارې وکړي ، او پر ګل هم زيرى وکړي چې ... خوناڅاپه يوه توندهٔ سيلۍ راوالوته د باران تنکي تنکي څاڅکي بې لکه د بلبلانو

ستـرګـې آسـمـان ته پورته کړل . ناترسـه تندورنود باران سـتـرګی په مـتـروکـوووهلې . دباران سـتـرګـې وپرسـيـدې ، اوشـيـبـه وروسـتـه دړندوسـتـرګـوپه څيـرړلی راو،وريده . ډړلی يوڅـوغـتـې دانـې په ګلدان ولګيـدې او ګلدان مـات شـو . ښـا پيرۍ چيـغـې وکړې ،مـات ګلدان يې لکه خپل مات زړه په غيږکې راواخيست . ړلۍ ښا پيرۍ ته په قهرشوه او پرتنکيولاسونوېې وويشته . ړلۍ غوښتل چې مات ګلدان دښا پيرۍ له تنکيـولاسـونو وغـورځـوي . له لاسونونه يې تکې سرې وينې وبهيـدې خوبيا يې هم مـات ګلدان له لاسونوونه غورځيده . په وينوسورګلدان يې په خپلو زخمي لاسونو کې کوټې ته راوړ . ګل په کټ کې پروت و. نرۍ نرۍ زګـيـروی يې کـاوه . نـاڅـاپه ،په کټ کې په لټ راواوښت او سوې کړيکه يې وکړه :

ــ له تانه يې هم دسروګوته ... دګل ژبه دسرود ګوتې په تکي وچه ودريده . ښا پيرۍ په منډه ورغله :

ــ نه . . . . نه ګله...داده ... دسروګوته ...دسروګوته مې په ګوته کې ده ته وګوره ... لاس مې وګوره ... ټولې ګوتې ... ټولې ګوتې مې هم جوړې دي . ګل يې ښکل کړ اودسروګوته يې دګل سترګوته ونيوه . ګل بې سـده شـو . دښـا پيـرۍ زړه پښـوته ولـويده . دګل لـه کـوره راووته . دښاپيريانو په ښارکې هرې خواته دغشـوشغاخوره وه . ښا پيرۍ بيخي ، لکه کنه داسې وه . هغې دغشـوآوازونه ،نه اوريدل . په غـوږونو کې يې دګل نريونريوزګـيـرويو ځاله جوړه کړې وه .د ګل پرهغـه څانګه يې زړه سوځيده چې تازه يې په ګلدان کې دراشنه کيـدوپه خاطرښخه کړې وه . ډيرو او ښکو يې په سترګو مهرونه لګولې وو .ښا پيرۍ ليوني ليوني ګـامونه اخيستل ، ناڅاپه يې پښه لـه کوم شي سره ولګيده ډيره سختـه راوغـورځـيـده . لـه سـتـرګـونـه يې داوښکو غټ غټ څـاڅکي لرې وغورځيدل . ناڅاپه يې سترګې خلاصې شوې .

دښار په څلورلاري کې هغه سپاره ولاړ وو. د ټولو آسونه داسې تک سره وو، لکه په وينو کې چې لمبيدلي وي. ښاپيرۍ ته ټول سپاره دنکلونو د ديوانو غونډې وبريښيدل. په خپله هم، لکه د نکلونو ښاپيرۍ ويرې واخيستـه. لاره يې بدله کړه، ګام پر ګام يې شاته کتل چې د سپرو ورپام نه شي. د سپرو مشرد ټولو په سرکې ولاړ و. په ګوته کې يې د سرو ګوته ځليده. تورې يې لکه د دوزخ داورلمبه پړک واهه. دده او دده د آس په سترګو کې يو عجيبه فاتحانه غرور ګډيده. د سپرو مشرد مخامخ غره په هغه لوړه څوکه کې سترګې ګنډلې وې او له ځان نه ډيرراضي معلوميده. ځان ورته د نکلونو له ديونه هم زړوربريښيده. دی دا څوکاله د نوموړي غره هرې څوکې ته څوځله ورختلی و. ده به په دې غره کې د ښاپيريانو ښکارکاوه. دی به چې دې غره ته د ښاپيريانو په ښکار پسې تلونو په هر ګام به يوه لپه طلاورکول کيدې.

د سپرو مشر د غره له لوړې څوکې نه سترګې راکوزې کړې. له خپل بيدار، بخت نه ډيرخوشحاله بريښيده. له خندانه شين شو. ټولو سپرو وخندل او بيا ټول آسونه له مستۍ نه وششنيدل. د سپرو مشر د خندا په څپو کې وويل:

ــ هم موښکارکړل او هم راته رام دي، دې ته وايي بخت.

د سپرو مشر سپروته مخ ورواړاوه:

ــ تاسې پوهيږئ چې څوک يادوم؟

سپاره له خنداشنه شول:

ــ نورنو څوک يادوې خو همدا ښاپيريان يادوې.

د دوی خندا د ښاپيريانو دښار ګوټ ګوټ ته وروررسيده.

د سپرو مشر له ډيرې خوښۍ نه نارې وکړې:

ــ تاسې وګورئ هغه نه ده؟

ټولو سپرو په يوه آواز وويل:

ــ همغه ده .
دسپرو مشرد مارش غبرو کړ. ټول سپاره دسترګو په رپ کې وړورسيدل . ښاپيرۍ ، لکه بازو هلې مرغۍ له سرنه ترپښو پورې لړزيده . لړزيدلي ګامونه يې يوځه ګړندي کړل . سپين ټکری يې له سره وښوييده ، مرهم اوږيتې يې له لاسونو وغورځيدل . ښاپيرۍ يوناڅاپه ،په ځمکه پورې ميخ شوه . مرهم اوږيتې دسپرو دمشرد آس ترپولادي نالونو لاندې شول . دښاپيرۍ په زړه کې ديوه سخت دردڅريکه خوره شوه ، لکه چې زړه يې دآس ترنالونو لاندې شــوی وي ، لکه مـــات ګلدان چې دآس ترپښــولاندې ذرې ذرې شــوی وي ، لکه دګل پرې شـوې ګـوته داس ترپولادي نالونو لاندې شوې وي ،له ښاپيرۍ نه چاپيره سپاره راتاوشول ، لکه غرڅنۍ چې د پړانګانو په منځ کې راايساره شي . دسپرو مشرله خندانه شين شو. خندا يې دښاپيريانو ښار ولړزاوه . ښاپيری ته يې وويل:
ــ ته خبره نه يې چې دهوا مرغۍ هم له مانه ،نه شي خلاصيدای . دښاپيرۍ په مرۍ کې لاړې وچې وې . خوله يې خبروته نه جوړيده . دسپرو مشرله آس نه راکوزشو. ښاپيرۍ د خپل کيڼ لاس په غچۍ ګوته کې دسروګوته دښي لاس په ورغوي پټه کړه . دسپرودمشرورپام شو. له خندانه شين شو:
ــ ښاپيرۍ جانې ته مه ويريږه له تانه دسرو ګوته نه اخلم . ګوته دې هم نه غوځوم. رښتيا ګل څنګه دی ؟ پرې شوې ګوته يې څنګه ده ؟ باوروکــړه ســتــا په خــاطر مــې پريښــود کنه ؟...
دسپرو مشر يوه اوږده خنداوکړه . ښاپيرۍ، لکه پانه رپيده سپڼ يې هم له خولې نه ،نه خاته دسپرو مشرورنژدې شو:
ــ ولې داسې رپيږې ؟مــه ويريــږه هيڅ هم نه درته وايم . هو ! هو ! داڅنې دې څنګه بربنډې دي ؟ دسپرو مشرد ښاپيرۍ په څنو ټکری ورسم

کړ. دسپرو د مشر په گوته کې د سرو گوتې پړک وکړ. د ښاپیرۍ په سترگو کې، لکه مات غمي او ښکې وځلیدې. د سپرو مشر بیا په خبرو پیل وکړ:

ــ گوره ښاپیرۍ! اوس خومې تکړې هم ستا پر مخ درسم کړ، ستا پرده مې وکړه اوس خو...

اوس خوته... اوس خوته د گل نه یې! ته... ته زما یې... زما... پوه شوې؟

د سپرو مشر ښاپیرۍ ته خوله ورنژدې کړه. له خولې نه یې د شرابو توند بوی ختو. ښاپیرۍ وبوږنیده او ناڅاپه یې پر مخ ورتو کړل.

شیبه وروسته د سپرو مشر او سپاره بیرته راو گرځیدل. د آسونو پښو پر ځمکه سره خاپونه جوړول. په نالونو کې یې تار تار څنې ښخې وې. د سپرو د مشر توره په وینو تکه سره وه. لکه د دوزخ د اور لمبه پړک یې واهه. په گوته کې یې دوې د سرو گوتې ځلیدې. گل نرۍ نرۍ زگیروی کاوه د مات گلدان پر سریې مړې مړې او ښکې راڅڅیدې او د ښاپیریانو پر ښا رږلۍ وریده.

پیښور ۱۳۷۱

دوه دالماسو غمي

که څوک سوگند وکړي چې زه به له خدای سره خبرې کوم دخدای کتاب دې ولولي سوگند به يې پر ځای شي . «په دنيا کې هېڅ داسې وچ او لمده نه شته چې دخدای په کتاب کې يې ذکر نه وي راغلی» دخدای په کتاب کې راغلي دي :

ـ دخدای دلارې شهيدان به له ټولو نه ښکلي جنت ته ځي . په جنت کې يو جنتي په هغو ښلاگانو کې لوبيږي چې په دنيا کې دهغسې ښکلاگانو تصور هم نه شي کېدای.

موږ شاعران هم عجيبه ليونيان يو ، يوه ښکلا له بلې ښکلا سره تشبيه کوو او يا بيخي ديوې داسې ښکلا لپاره چې په شعر کې يې نوم هم نه وي را وړل شوی يوه بله ښکلا دمستعار نوم په توگه راوړو .ما هم ډېر ځله داگناه کړې ده . يو ځل مې په يوه شعر کې دخدای پاک د کتاب لپاره دخدای پاک شونډې دمستعار نوم په توگه راوړې دي . په يوه شعر کې مې ليکلي وو :

ـ « دخدای پرشونډو يز داني موسکا خوره وره شوه »

توبه مې دې وي خدايه ! گنهگار مې مه کړې ،نعوذبالله زه خو نه

پیامبر یم او نه والي ، بس یو شاعر یمه هغه هم یو لیوني شاعر . په هم دې شعر کې مې له خدای پاک نه پوښتنه کړې وه :

—— «خدایه ته و وایه اوس چېرته ګرځې ؟ »

دا ډېر اوږد شعر دی او د دې شعر د قهرمانې کیسه به ټکي په ټکي درته وکړم . لومړی دا هم واورئ چې ځینې ملایان او ځینې له خبرونه خبرې جوړوونکي خلک پرما ډېر زیات په غوسه وو . دوی هم ملامت نه وو ، ځکه دوی دلیل وړاندې کاوه چې په شعر کې لوی خدای داسې ګڼل شوی چې ګواکې جسم لري . یعنې د خدای د شونډو ذکر په شعر کې راغلی دی . ما له دې تورونو څخه په دې ځان خلاصاوه چې د خدای پاک د مقدس کتاب قران لپاره مې د خدای د شونډو مستعار نوم راوړی دی . . یعنې پر ځای استعاره مې راوړې ده چې پر خدای مین خلک وربانديې پوهیږي . ځکه قران د خدای خبرې دي او له خبرو سره ژبه او شونډې ډیر نژدې نسبت لري .خیر په هر صورت دا خبرې خو ورو ،ورو سړې شوې ، که رښتیا درته و وایم زما د شعر هنګامه هم سړه شوه . زه په دې هم خوریدم چې د دومره لویې او پاکیزه قهرمانې لپاره دویل شوي شعر هنګامه خو باید ابدي وای . ځکه هغه خو د پرښتو کالي په غاړه اسمانو نو ته تللې وه چې هلته یې د سپوږمۍ تکه سپینه چمبه وهله او د خپل ازاد ناویتوب خوږه او لاهوتي سندره یې غږوله . اوس به له تاسو سره سوال پیدا شوی وي چې هغه څنګه له تیاره ښاره آسمان ته لاړه . کیسه داسې ده :

هغه ښار خو تاسې ټول پیژنئ چې دا ډېره مو ده کیږي هلته رڼا مړه شوې ، ژوند زخمي شوی باروت را ژوندي شوي له مرګ نه ښامار جوړ شوی دی او د ښار لمر یې په ستوني کې پټ کړی دی .د شپې د سپوږمۍ او ستورو په تتو هندارو کي د لمر د رڼا مخ نه لیدل کیږي . د ښار د ګلونو لوګی دی او د ښار ټول دیوالونه زخمي زخمي دي .د ښار هرد

کوڅه یوه نوې او ژوندۍ کربلا ترسیموي . له دې نه هم خبر یئ چې په دې تیاره ښار کې دانسان په جامه کې ځینې ابلیسان هم ګرځي . دوی په لاسونو کې اور او په سترګو کې داغونه ګرځوي . دوی ښکلاګانې سوځوي او سپینې لمنې تورې او داغمنې کوي . د دې ابلیسانو یوه ډله اور په لاسونو او داغونه په سترګو کې د ښار د یوې ماڼۍ شپږم پوړ ته وختله ، د ماڼۍ په شپږم پوړ کې د شاعر د یوه ناویل شوي شعر پاکیزه قهرمانه اوسیده چې د پرښتې په څېر پاکه او د یوه ځلانده ستوري غوندې بې داغه وه . قهرمانې لاسونه لپه کړي وو او د لوی خدای نه یې خپل تیاره ښار ته د رڼا دعا کوله چې ناڅاپه یې د دروازې ډېر سخت غرب واوریده . قهرمانه ولړزیده او په شونډو کې یې د رڼا دعا نیمګړې پاته شوه . مخامخ یې د ابلیسانو ډله ولیدله چې په لاسونو کې یې اورونه او په سترګو کې یې داغونه وو . قهرمانې د سپینې مرغۍ په څېر ځان په پنجره کې ولید . د ابلیسانو پر داغمنو سترګو یې لعنت وواېه . د ژوند پنجره یې له شپږم پوړ نه لاندې را وغورځوله او د پرښتې په څیر آسمان ته لاړه . اوس چې پر کیسه پوی شوئ تاسې به هم وایئ چې د داسې قهرمانې لپاره خو د داسې شعر ویل په کار و ، چې د قهرمانې دروح په څېر ښکلی وای . باور وکړئ چې زه په خپله هم ځوریدم چې یوې ډېرې سترې قهرمانې ته مې ولې داسې شعر ویلی چې څوک یې نوم هم نه اخلي . په هر صورت کیدای شي ستاسو زړه را باندې سوځیدلی وي داسې هم نه ده . کله چې څه موده وروسته د قهرمانې تیاره ښار ته لاړم نو د قهرمانې هغه ګاونډي ته ورغلم چې د تیاره ښار لپاره د رڼا پر سندرو مین دی . د ښار خلک د ده په باب عجیبې کیسې لري . وایي :

ـ ډیر غریب دی خو مینه یې ډېره غني ده . له وجود نه ضعیف او عزم یې د غره غوندې کلک دی . دی باید د ښار لیونی مین وګڼو . دی د ښار په غره کې اوسیږي . د غره تولې ونې آسمانه ته غځیدلې چې د غره لاسونه بلل کیږي . دا لاسونه په خپلو لپو کې د رڼا دعاګانې خدای ته

رسوي . پاس له آسمان څخه دغره پرسر او دغره پر لاسونو داور له سیلۍ سره یو ځای د تبرونو باران وریږي دغره ډېر لاسونه دغره په پښو کې غوځ ، غوځ پراته دي . دښار دلیوني مین ټولې جامې داور سیلۍ وړې او سوځولې دي . دښار لیوني مین د دې لپاره چې تیاره ښار ته یې لږ رڼا ورکړې وي داور او لمبو کالي اغوستي او ځان یې هم له بربنډ توب نه ساتلی دی . په کوم غره کې کې چې دغه لیوني مین او سیږي په دې غره کې د تکو سپینو او بې داغه الماسو ستره خزانه پرته ده . دښار مین دا خزانه دښار د ټولو مینانو او ښکلو لپاره ساتلې چې یوه ورځ به یې په ډالۍ کې ورکوي . په ښار کې دابلیسانو هغو ډلو چې په لاسونو کې یې اورونه او په سترګو کې داغونه لري د مین پر خزانه ډېر ځله یرغلونه وکړل . غر یې زخمي ، زخمي کړ خو دښار مین او د خزانې ساتونکي یو غمی هم ورنه کړ . مین ته هر غمی د ایمان په څېر ګران دی . دا بیخي د معجزې په څېر کله کله پېښېږي چې غر د موم په څېر نرم شي او دښار مین د نور په لاسونو دوه غبرګ غمي را واخلي او د ډالۍ په ډول یې چا ته ورکړي . دا دښار د خلکو خبرې وې . زه حیران شوم چې دا څنګه ټول خلک په استعارو ، تشبیهاتو او سمبولونو خبرې کوي . دوی لکه چې ټول شاعران شوي دي .

زما په زړه کې دښار دقهرماني کیسه داسې غوټه شوې وه لکه دښار دلیوني مین په غره کې پټ دالماسو غمي . ما داغوټه په زړه کې نه شوه ساتلای . زه نیغ دښار لیوني مین ته ورغلم . په دې هیله چې دخپل زړه غوټه ورته وسپړم . دقهرماني سندره مې ورته واوروله . دسندرې له اوریدو سره سم دښار دلیوني مین داوسیدو پر غره یوه ښکلي او غم انګېزه زلزله راغله او ماته یې دنور په غبرګو لاسونو دډېرو سپېڅلو او بې داغه الماسو دوه غبرګ غمي راکړل . په غمیو کې د تیاره او ژوبل ښار ژوندی تصویر پروت و . دا دوه غمي دکابل دیوه شاعر دوې ځلیدونکې اوښکې وې چې د « ناهیدې » دروح په څېر سپېڅلې او بې داغه وې .

پېښنور ۱۳۷۳

له نرگسه تر نرگسه

......څه چې زه لیکم دا زما فطري حق دی . ته په دې کې څه مه وایه چې زما په باب ولې لیکنې کوې . پر تا باندې چې کوم شاعرانه کیفیت راځي او یا له یوې شاعرانه پېښې متاثره کېږې او شعر لیکې ایا چاته حق ورکوې چې تاته ووایي :

ــ داشاعرانه کیفیت پر تا ولې راغی ؟ ته ولې له یوې پېښې متاثره شوې ؟ له کومې پېښې چې ته متاثره شوې یې او یا همداسې په نا خود اگاه ډول په خپل وجود کې ،په خپل زړه کې ، په خپل روح کې سندریز کیفیت حس کوې ، دزړه په خواکې دې په گوگل کې په عمودي ډول خوږې خوږې څړیکې پورته راولاړیږي اودې تهولو خوشالوونکو او یا غموونکو دردونو په نتیجه کې کوم شعر لیکې ایا چاته حق ورکوې چې تاته ووایي :

ــ دا ډول کیفیت ولې پر تا راغی ؟

زه خپل ځان ته هم حیران یم چې ستا په تش لیدو او اوریدو پر ما دادومره بدلیدونکې زلزله ولې راغله ؟ زه خیال کوم چې لوی خدای زما دزړه ، تخیل ......واک ستا په لاس درکړی دی . ایا دارښتیا ده ؟ ته

خو دې لږ له شپېږم حس نه پوښتنه وکړه . زړه مې غواړي دژوند ټولې ښکلاګانې ، غمونه ، دردونه ، بريالیتوبونه او ناکامۍ يو په يو تاته ووايم . دا فطري ده چې هر انسان ،په خاص ډول کنجکاو او هنرمند انسان په خپل زړه کې ډېرې غوټې لري .هر څوک غواړي چې دزړه غوټې يو چاته وسپاري . باور وکړه په خپل ټول عمر کې هر چېرته چې تللی يم خدای ډېر ښکلي دوستان راباندې لورولي دي چې يوه نيمه دزړه غوټه ورته سپارم او دزړه بار سپکوم . خو ستا له ليدو او پېژندو راپه دې خوا مې زړه له داسې ښکلو غوټو ډک شوی دی چې څوک يې په سپارېدو نه پوهيږي . زړه مې دا غوټې دالماسو او مرغلرو په څېر ستا دراز غاړې ته ساتلې دي.

زه پوهېږم څومره چې زه ستا په باب بې کراره يم او څومره چې زه ستا په باب فکر کوم ته کيدای شي زما په باب هغسې بيکراري او هغسې فکر ډېر لږ هم ونه لرې . ته داسې مه وايه چې زه ولې تاته مخاطب يم ؟دا هغه خبرې دي چې زه يې بايد تاته وکړم . دا خبرې بايددهوا دمرغانو په څېر آزادې وګرځي . زه پر دې مرغانو داظلم نه کوم چې دوجود په پنجره کې يې بنديوان کړم . زما دخبرو مرغانوته ، ته ديوې ښکلې او سمسورې ونې حيثيت لرې .يوه ونه مرغانوته نه شي ويلی چې تاسې زما پر څانګو مه کښېنئ.

سره له دې چې ته يوه شېبه هم زما درازونو اوريدوته نه يې ناسته خو زه بيا هم تا دخپل ځان لپاره دټولونه ښکلې همرازه ګڼم .ته به پر دې ګډو وډو وخاندې خو زه پر دې ګډو وډو نه شرميږم او په ډېر صداقت سره دا هر څه درته ليکم .دا هر څه چې زه يې همدا اوس ليکم دا هغه خبرې دي چې همدا اوس زما په روح او زړه کې لکه دشنو اوبو ويالې روانې دي. پر دې خبرو مې نه مخکې فکر کړی او نه مې مخکې تيارې کړې دي .

ته چې ما دخپل ځان په باره کې هر څه ګڼې هغه ستا خوښه ده خو زه روحاً پرتا او ستا په باب دفکر او رياضت کولو روږدي يم .لکه يو شرابي او يا بل سخت نشه يي چې پر يوه نشه روږدی شي بې له نشې نه کرار نه لري . داداسې عادت نه دی چې پرېښودل يې اسان وي. پردې عادت « تاسره په عالم رويا کې مشغوليدل ،مينه لرل » زما د ، وس خبره نه ده . دا يوه خدايي پېښه بولم چې له دې پېښې خلاصيدل دخدای په لاس کې دي . نه پوهېږم چې خدای به په دې باب نور څه کوي ؟زه پردې مقدسه نشه روږدی شوی يم او دانشه له عبادت نه هم مقدسه بولم . ستا په باب چې وخت په وخت څه کيفيت راباندې راځي دا به درته ليکم او درليږم به يې . که ته پر دې ليکونو ډېره خپه کېدې ستا خاطر به دومره وکړم چې داليکونه به نه درليږم خو له ځان سره به يې ساتم. زه ستا لپاره له خپل عشق نه رنګين او شاعرانه جهانونه جوړوم .

نيمه شپه ده ،دريکشو اوازونه دشپې چوپتيا ماتوي . زه دخپلې تنها کوټې په کټ کې ناست يم او پر مخامخ مېز له ننګرهار څخه راغلي ميلمانه نرګس راته سترګې سترګې دي . ديوه نرګس دګل پرپانه ستا دنوم اول او اخر توري ليکل شوي دي همدا نن مازديګر مې په ښار کې ديوه ماشوم په لاس کې دنرګسو ګيډۍ وليدې ماته يې دتېر کال دنر ګس ګلونه راپه ياد کړل چې وخت په وخت به مې اخيستل او ستا نوم به مې پرې ليکه . دتېر کال هغه نرګسي خاطرې رايادې شوې چې ته يو څه مهربانه وې .ما له ماشوم نه دنرګسو ګيډۍ ستا په نوم او زما دوطن په نوم واخيسته.ماشوم راته وويل چې دادکابل نرګس دي.زه پوه شوم چې د ښېښور خلک ټول افغانستان ته کابل وايي .له نرګسه تر نرګسه غمونکي شپې مې يوه په يوه پر زړه راووريدې .له صدر نه تېر ماښام پلې راروان وم د خپل دفتر ترځای تاون پورې راتلم. په لاره کې مې « دشاعر او نرګس » په نوم يوه شاعرانه ډرامه ګۍ په زړه کې جوړېده

.ډېر خوشحاله وم چې یو تخلیق به وکړم او یوه کوچنۍ شاعرانه ډرامه
ګۍ به ولیکم .له نرګسو نه به پوښتنه وکړم چې له ننګرهار نه ولې
راغلئ ؟ولې داسې سترې برېښئ ؟ له تورخم نه څنګه راتېر شوئ ؟
نرګس به له دې نه ډېر خوشحاله وي چې دخپل ځان غوندې غمجن او
ستړی وطنوال یې پیدا کړی دی .دزړه خواله به راسره وکړي او خپل
کوچني خوږ ک زړونه به راته تش کړي .دزخمي بلبلانو اوسترو بوراګانو
کیسې به راته وکړي او دوطن دنجونو دتشواوربلونو کیسې به راته
وکړي.زه په دې خیالونو کې راورسیدم .دنرګس ګلونو ته مې ګلدان جوړ
کړ .دګلدان تېرې څوکې زما ګوتې هم ژوبلې کړې .نه پوهېږم زما هغه
ځیره لاسونه ولې دومره تنکي شوي دي ؟دګلدان له اوبو سره مې دوه
څاڅکي وینې هم ګډې شوې .دنرګسو ګلدان مې مخامخ پرمیز راته
کېښود او دحال په ژبه مې ورته وویل ښه اوس کیسې وکړئ.نرګسو
دخپلو کیسو پرځای ستا کیسې را واخیستې .اخ ظالمې ! زما په ټولو
کارونو کې لاس وهنه کوې ، خدای دې انصاف درکړي .

۱۹۹٤/۱۱/۱۸ پېښور ټاون ،نیمه شپه

رنګینه ورکه

په ماښومو اداګانو د شاعر ځنګ ته ورغلم. شاعر سترګې نه رپولې او له ځانه ډېر لرې تللی و. ما پر خپلو څنو لاسونه را تېر کړل او د بنګړو شرنګا مې خوره شوه خو شاعر خپل ځان ته رانغی. هغه لکه چې نه زما د بنګړو شرنګا اورېدلې وي او نه يې زما د څنو اولونګينو امېلونو خوشبويي حس کړې وي. همداسې په خپله ورکه پسې ورک و. يوه شېبه يې په څنګ کې ودرېدم. ورو ورو او په منظم تال مې له ځمکې سره پښې وهلې. د پايزيب نرۍ شرنګا مې د شاعر له تخيل سره د شاعر په ورکه پسې لېږله. له ځان سره مې وويل:

ــ چې دا بيا په کومه رنګينه ورکه پسې ورک دی؟

زه يوې شېبې انتظار هم سترې کړم. د دې لپاره چې د شاعر پام د خپل ځان پلو را واړوم او خپله ورکه زما په سترګو کې ولټوي په ناز ناز مې يو بيت ورته ووايه:

ــ راځه په يوې ورکې پسې د واړه وګرځو
لاسونه کړو يو بل ته ورپه غاړه وګرځو

شاعر سترګې نه رپولې او زما بيت يې وا نه ورېد. په ناز او شوخۍ

مې ورته وويل :

ــ ليونيه سلام !

زما سلام يې ادا نه کړ او زه له خندانه شنه شوم .زما خندا په غرونو کې انګازه خوره کړه .شاعر دسترګو په رپ کې خپل ځان ته راوګرځيد او ډېره سخته کړيکه يې وکړه :

ــ اخ ظالمې! مړدې کړم .

زه بيا له خندا نه شنه شوم او په خندا خندا کې مې ورته وويل :

ــ ولې خو تا به ويل چې خندا دژوند مالګه ده .خو تا به ويل چې زه او ته بايد وخاندو .

زه بيا له خندانه شنه شوم اوشاعر ته مې وويل :

ــ خانده کنه ، خانده چې خندا مو سندريزه شي .شاعر نرى زګيروى وکړ او زما پرخوله يې لاس کېښود :

ــ دخداى په خاطر مه خانده .

شاعرهمداسې نرى نرى زګيروى کاوه .لکه چې ما په زهرو لړلې تېره توره وهلې وي او بيا مې پر زخمونو ورته چاڼ شوې مالګه دوړولې وي .لږه شېبه وروسته دشاعر زګيروى غلى شو او ما ته يې ځير ځير کتل .سترګې يې له پوښتنو ډکې وې . ما يې په سترګو کې ټولې پوښتنې ولوستې ،د يوې پوښتنې ځواب هم راسره نه وځکه مې ځان تېر کړ او خبره مې په بله واړوله .

ما ځان دماشومې غوندې مرور کړ او پر ټنډه مې ګونځې راخورې کړې . ماشوم ناز مې له ماشوم قهر سره ګډ کړ او شاعر ته مې وويل :

ــ ته چېرې تللى وې؟

ــ په يوې ورکې پسې .

ــ په کومې ورکې پسې ؟

ــ په يوې ښکلې او رنګينې ورکې پسې .

ـ ودې نه مونده؟

ـ نه !

ـ اوس يې نه لټوې ؟!

ـ ولې نه ،اوس يې هم لټوم .

ـ اوس يې چېرته لټوې ؟

شاعر موسکی شو او راته ويې ويل:

ـ ستا په سترګو کې.

ماته خندا راغله خو د ېر ژر مې ځان له خندا نه وساته.

شاعر همداسې زما په سترګو کې سترګې ګنډلې وې . ما ورته وويل:

ـ خبرې وکړه .

شاعر وويل:

ـ رانه ورکې دي .

بيا خندا راغله خو ومې نه خندل .

يو د شيبه چوپه وم خو له چوپتيا نه په عذاب شوم . ځان مې يو څه زوور کړ او د شاعر د جيبونو په لټولو مې پيل وکړ .شاعر حيران شو او راته ويې ويل :

ـ څه شی لټوې ؟!

ما ورته وويل :

ـ خپله ورکه لټوم .

شاعر وويل:

ـ ستا ورکه څه نوميږي ؟

ما ځواب ورکړ:

ـ ستا سندرې .

ما د شاعر له جيب نه شعرونه را وايستل .شاعر وويل :

ـ داخو ټول تاراوړي دي او ټول به تا ته ياد وي .

زه حيرانه شوم او په خپل ياد مې زور را وړ :

ـ ما کله راوړي دي ؟

په ياد مې نه شول خو د شعرونو په لوستلو مې پيل وکړ . د شعر هر توری لکه يوه اوښکه او په هره اوښکه کې يوه سلګۍ . د شعرونو مضمون لکه زخمونه او دردونه . د يو څو شعرونو له لوستلو وروسته مې سترګې له اوښکو ډکې شوې او ورې ورې سلګۍ مې پيل کړې . شاعر ناڅاپه کړيکې وکړې :

ـ اخ ظالمې مړ دې کړم .

ما په ژړا ژړا کې په ډېرې عاجزۍ ورته وويل :

ـ ولې ما خو څه خندلي نه دي !

شاعر په زګيروو کې راته وويل :

ـ خو اوښکې هم مالګينې دي . او دژوند دزخم لپاره ....

خبره يې پوره نه کړه او نري نري زګيروي يې پيل کړل لکه زما خوب چې چا په زهرو لړلې تېره توره وهلی وي او پرزخم يې چاڼ شوې مالګه دوړولې وي .

زه له خوبه راويښه شوم او شاعر د يوې رنګينې ورکې غونډې را نه ورک شو .

۱۳ / ۱ / ۱۹۹۵ پېښور د شپې څه باندې يوه بجه

لښته

لکه چې اوس هم دهغې تنکۍ لښتې شغ اورم .زمونږ استاد ډېر قهرجن سړی و.له چا نه به چې پرونی سبق هېر و په تنکۍ لښتـه به يې واهه .استاد به هر سهار له خپل ځان سره يوه ګېډۍ تنکۍ لښتې راوړې او دټولګي په کنج کې به يې نېغې کېښودې .مونږ به يو ځل خپلو کتابونو ته بيا په کنج کې دتنکيو لښتو ګېډۍ ته بيا تورې تختې ته او بيا داستـاد دټنډې تختې ته وکتل .مونږ به داستاد په ټنډه کې رڼا يې لټوله .که داستاد په ټنډه کې به مو يوه ذره موسکا ولیده په زړونو کې به خوشاله شوو او که داستاد ټنډه به تروه وه زمونږ زړونه به لکه دمني پاڼې ورپېدل او په زړونوکې به دلاسونو سوی راوګرځيده .زمونږ په زړونو کې به سرې ليکې تېرې شوې .استاد به وويل:

ــ تاسو بايد سبق په ياد کړئ ! له تاسو نه بايد سبق هېر نه شي !

زه نه پوهېږم چې تاسې ولې له سبق سره مينه نه لرئ ؟!

مابه په زړه کې وويل :

ــ ياخدايه ته مې له سبق سره مينه پيداکړې .ياخدايه ته مې داټول کتاب داسې په يادکړې چې يوټکی هم رانه هېرنه شي.

موږ به د ټولګي پر زاړه پېڅول ناست وو ،استاد به زموږ په منځ کې ګرځیده او لکه پولیس چې د ډېرو خلکو په منځ کې مجرم لټوي که له استاد سره به موسترګې ولګیدې لکه سړی چې برېښنا ونیسي ټکان به مو وخوړ او سترګې به مو له استاد نه بل خوا واړولې .استاد لکه زموږ په زړونو کې چې ناست وي ،زموږ له منځ نه به یې هغه څوک د پروني درس دیادونې لپاره پورته کړ چې پرونی درس به یې هېر شوی و .بیا به مو ناڅاپه د استاد د تنکۍ لښتې شغ واوریده .له چانه به چې پرونی سبق هېر و ټول به یې تنکیو لاسونو ته په تنکیو لښتو ووهلو .د استاد تنکۍ لښتې سخت سوی درلود .موږ ټول ماشومان وو چې استاد به ووهلو خامخا به موژړل .کومو هلکانو به چې د استاد له لښتې ژړلي وو بیا به نورو هلکانو ملنډې پرې وهلې او ورته ویل به یې :

ــ ته خو ډېر ژاړن یې !

هلکانو به زړونه ټینګول چې د استاد له لښتې ونه ژاړي چې د نورو هلکانو د پېغور نه شي .هغه ورځ مې اوس هم په یاد ده لکه د استاد د لښتې شغ چې اوس هم اورم .له مانه پرونی سبق هېر شوی و .زه په ټولګي کې ډېر خپه ناست وم .له ځان سره مې ویل :

ــ اف خدایه د اسبق له مانه ولې هېریږي ؟ دا زه ولې سبق نه شم یادولی ؟

په زړه کې مې ډېرې دعاګانې کولې :یاخدایه ته خو نن د استاد سترګې پرما وترې چې هېڅ مې ونهویني .یاخدایه! . . .یاخدایه. . .

یو وار الحمد او درې واره قل هو الله احد مې وویل او پر ځان مې چوف کړل . . . . .بیا مې الحمد الله پیل کړه لا مې پوره کړې نه وه چې استاد راباندې غږ کړ :

ــ ته پاڅه پرونی سبق ووایه !زه لکه پانه رپېدم د درس له ویلو وړاندې مې خپل نبی لاس استاد ته د وهلو لپاره وړاندې کړ .دوه درې

لښتي يې سخت سخت ووهلم .ښي لاس مې د ځلورمې لښتې تاب نه درلود .بيامې کيڼ لاس داستاد تنکۍ لښتې ته دوهلو لپاره وړاندې کړ .استاد کيڼ لاس ته هم خپله تنکۍ لښته بېدريغه راخلاصه کړه. لښته زما پر کيڼ لاس باندې ماته شوه خو زما په کيڼ لاس کې يې ژوره تغمه جوړه کړه .سخت درد مې حس کړ خو د نورو ټولګيوالو له پېغوره مې زړه ټينګ کړ.لاسونه مې په تخرګونو کې ونيول او له ځانه سره مې پټ پټ ويل:

ـــوی الله ... وی الله .... استاد ته مې پټې پټې په زړ کې ښېرې کولې .استاد راته ويل :

ـــله تانه همېشه سبق هېر وي.ته له سبق سره هېڅ مينه نه لرې .ماخپل کيڼ لاس ته وکتل د کيڼ لاس په تنکي ورغوي کې مې تغمه غځيدلې وه او سخت سوی يې کاوه .

اوس له هغه ماشومتوب نه ډېر کلونه تېرشوي دي خو زما د کيڼ لاس په ورغوي کې د تنکۍ لښتې تغمه اوس هم ژوندۍ ده .دې تغمې ته چې ګورم ټول سبقونه را ياديږي .اوس مې هېڅ سبق نه هېريږي ،اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې هېڅوک لاسونو ته په لښتو نه وهي .اوس همېشه کتابونه ګورم ، سبقونه وايم .اوس مې سبقونه ښه ياديږي .ياديدل خو څه کوې چې هېڅ مې نه هېريږي .اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې له تنکيو لښتو سره هم مينه پيداشوې ده .لښتې لويې لويې ونې شي .ځنګل شې .باغونه شي ،مېوې نيسي ،سيورې خوروي.لښتې سرې ته يو څوک وريادوي .داسې يو څوک چې د ګلونو غوندې ښکلې نوم لري .چې د تنکۍ لښتې غوندې ځواني لري ..چې باد يې نه شي ماتولی .چې پرسر ګيډۍ ګيډۍ ګلونه ګرځوي .چې ګلان يې خزان نه شي ريژولی .

ډېر پخوامې په يو کتاب کې لوستي وو.......نه نه توبه مې دې

وي خدايه، زما ديوه ورک شعر يوه کړي وه:

ــ «دغزل مسري لکه دزړه تغمې دي. داسې تغمې چې يو خوږ درد لري. دخپل ورک شعر داکړي زما هيڅ نه هېرېږي. بيخي لکه زما دزړه تغمه داسې ده. لکه يوچاچې زما زړه په تنګۍ لښته وهلی وي. لکه چې لښته زما دغزلو نواو سندرو استاده وي.

۱۹۹٤/۱۲/۳ پېښور

دلرکلي ملنګ

څه موده کیږي چې زه لیوني سپي خوړلی یم. زما په ستوني او ټټر کې دلیوني سپي دغاښونو زخمونه دي او زما پرمخ باندې دلیوني سپي نوکارو ژورې لیکې تېرې کړې دي. داسې بریښي چې دلیوني سپي لیونیو زهرو زما پرزړ او دماغو اغېزه کړې وي. زه کله کله ناڅاپه لیونۍ ژړا پیل کړم او کله کله له لېونۍ خندانه شین شم. زما لېونۍ ژړا او لېونۍ خندا زما له ګاونډیانو خوبونه تښتوي. کله چې ژاړم زما اوښکې زما پرمخ دلیوني سپي دنوکارو په ژورو کرښو کې رابهیږي. تودې اوښکې مې وچ زخمونه تازه کوي او یو تریخ درد راکوي. کله چې له خندانه شین شم د ټټر او ستوني زخمونه مې هم خولې خلاصې کړي او د درد لیونۍ څریکې په کې را ویښې شي.

بیګامې هم یو لېونی خوب لیده. زموږ دوطن پاچا مې په خوب لیده. پاچا پر یوه ځلیدونکي آس سپور وي. توره دریشي یې اغوستې وي او دخولۍ په تاج کې یې دباز تصویر وي. په پاچا پسې وروسته یو لوی لښکر روان وي. ټول لښکر تورې دریشۍ اغوستې وي. دپاچا له زرین آس نه وړاندې یو تخت روان وي او پر تخت باندې

تابوتونه وي .تابوتونه په گلونو کې پټ وي. پر گلونو باندې د شاتو مچۍ او بوراگان هم گرځي .په فضا کې یو غیبي غمجن موزیک د روان تخت پر سرد تابوتونو د رناوي لپاره غږول کیږي .ټول لښکر ورو ،وروسلگۍ وهي .د ټول لښکر له سترگونه مړې مړې اوښکې رابهیږي .د پاچا له سترگو نه هم غبرگې غبرگې ځلیدونکې اوښکې رالویږي .د پاچا د ځلیدونکي آس په سترگو کې هم اوښکې پنډې وي .زه د پاچا په سترگو کې اوښکو ته بیا د لښکر اوښکو ته او بیا په گلونو کې پټو تابوتونو ته گورم. په زړه کې راگرځي چې په تابوتونو کې مړي به لیونو سپو خوړلي وي .ماته هم ژړا راځي او ورو ،وروسلگۍ وهم .موزیک لا پسې غمجن کیږي اوزه د موزیک له غمگینو څپو سره تېرو وختونو ته ځم. هغه وخت چې زه د مکتب په لومړي ټولگي کې وم .پاچا زموږ کلي ته راغلی و .د سپوږمۍ غوندې پر تک سپین آس سپور و .د ستورو غوندې تکې سپینې جامې یې اغوستې وې او د لمر غوندې تک سور او ځلیدونکی تاج یې پر سر و .د تاج پرسر یوه ځلیدونکې باز وزرې غوړولې وې .د پاچا ټول لښکر تکې سپینې د ستورو غوندې دریشۍ اغوستې وې .د خوشحالۍ موزیک په فضا کې خور و .د پاچا پرسر د سپینو کوترو سیلونو دوره وهله .خلکو به ویل چې دا د سخي صاحب د زیارت کوترې دي .چا به ویل چې له ارم نه دوزرو په جامو کې ښاپیرۍ راغلې دي او چا به آن د پرښتو گومان پرې کاوه .زموږ د کلي سپین سرې د پاچا لیدو ته کتار ولاړې وې .د دوی دا پخه عقیده وه چې که هر چا د پاچا مخ ولیدو د دوزخ اور پرې حرام دی .موږ د مکتب ټولو هلکانو پاک کالي اغوستي وو .په لاسونو کې مو د گلونو گیډۍ نیولې وې او په ټوله لاره مو گلونه شیندلي وو .موږ پاچا ته ترانه ویله .د ترانې کړۍ وه: «عمر دې ډېر شه پاچا» پاچا له آس نه راکوز شو او پلی زموږ پر خوا راروان وو .ماشومانو گلونه پرې شیندل او پاچا یو یو ماشوم پرتندي

ښکلولو. کله چې زما د ښکلولو وار شو په مینه مې د پاچا په سترګو کې
سترګې وګنډلې. د پاچا په سترګو کې د خوشحالۍ اوښکې لکه ستوري
وځلیدې. زما په سترګو کې هم د خوشحالۍ اوښکې راغلې. پاچا
پر تندي ښکل کړم او زما پر مخ یې لاس و نه راتېر کړل.

# # #

د موزیک یوې بلې غمجنې څپې له تېرو وختونو بېرته
راوګرځولم. د پاچا په سترګو کې دوه څاڅکي اوښکې لکه دوې هنداره
ځلیدې. په دې دواړه هندارو کې مې د لر کلي د ملنګ یو تصویر
ولید. د تصویر په لیدو مې ټول هغه ملګري را په یاد شول چې ما غوندې
په لر کلي کې اوسیدې او ټول ما غوندې لیونو سپو خوړلي دي. له پاچا
نه مې کرکه راغله په زړه کې راوګرځېدل چې زموږ پاچا به خامخا د لر
کلي ملنګ ته ازار رسولی وي. ورو ورو جلالي کیدم. له
تابوتونو تېر شوم. په رپیدلو شونډو مې په ګلونو کې پټو تابوتونو ته
دعا وکړه او نبغ د پاچا د ځلیدونکې آس خواته ورغلم. مخکې له دې چې
پاچا ته لاس ور واچوم او له آس نه یې لاندې راوغورځوم پاچا په خپله له
آس نه راکوز شو. پاچا دیوه لوی حکیم او روح پیژندونکي په څېر زما په
سترګو او څېره کې هر څه لوستلي وو. بې له دې چې پوښتنه ترې وکړم یو
سوړ اسویلی یې وکړ. له سترګو نه یې در اوښکې تویې شوې او
داسې یې راته وویل:
ـ ډېر کلونه وړاندې د لر کلي ملنګ راغلی و. زه د ملنګ سلام
ته له تخت نه راکوز شوی وم. د ملنګ په کچکول کې مې د دنیا تر ټولو
ښکلې او قیمتي مرغلره چې شاعران او عارفان یې د خدای او د مینې
کور بولي ایښې وه.....
زه بیا جلالي شوم د پاچا ګریوان ته مې لاس واچاوه:
ـ نو بیا ولې لیوني سپي راشکاري؟ نو بیا یې ولې د لیوني سپي

ځرمن اغوستې ده .راکړه ځواب راکړه .ما د پاچا پر مرۍ زور وکړ .سا مې بنده بنده شوه زخمونو مې درد وکړ .ناڅاپه له خوبه راويښ شوم .لاسونه مې په وينو سره وو. ټول ګاونډيان مې پر چيغو او نارو له خوبه راپاڅيدلي وو .يو بل ته يې سره ويل : دا ليونی وګورئ!

۱۹۹۵/۱/۲٤ پېښور

عاشقانه لیکونه

له هره کاره یې ویستی وم. همیشه به مې عاشقانه لیکونه ورته لیکل او وراستول به مې. لنډه دا چې سم مجنون یې رانه جوړ کړی و. زه به په هغې پسې ډېر ګرځیدم خو هغه به مې کله کله د ډېرې لږې شېبې لپاره ولیده. زه به د ښار په څلور لارو کې لیونی لیونی ورپسې ګرځیدم. چې سره مخامخ به شوو له ډېرې حیانه به تکه سره شوه. د سر په اشاره به یې سلام وکړ او په سترګو کې به یې یوه دنیا مینه راکړه. نه پوهېږم چې په سترګو کې یې د کوم جادو اثر و. ما به داسې وانګیرله چې د ښار په څلور لارې کې هېڅ ژوندی ساری نه شته. د موټرو او ریکشو عذابوونکي غږونه مې له سره نه اوریدل. لکه دوه په دوه چې په یوه لویه دښته کې و لاړ وو. زما به یې د سر په سلام د زړه سود ونه شو. د سترې مه شي لپاره به مې لاس وروغځاوه. هغې به هم لاس په ویره را اوږد کړ. د هغې پوست او غوښن لاس به مې لکه د حضرت خضر لاس خوږ او څه لږغوندې کلک په لاس کې ونیو. په ګوګل کې به مې په عمودي ډول خوږې خوږې څړیکې وغځیدې او یوه شېبه به ځان راته د مینې پاچا وبرېښیده. ما به یې سترګو او مخ ته کتل. په اننګو به یې د حیا سره تله

او راتله. په ترټرې ژبه به يې زما نوم واخيست:

-«.......زما بيره ده زه به لاړه شم!» لکه ژوندی کب چې دسړي له لاسه وښوييږي داسې به يې لاس زما له لاس نه وښوييده. ما به هم په زړه نا زړه ورته وويل:

- په مخه دې ګلونه.

زما له مخه ښې سره به داسې موسکې موسکې روانه شوه لکه قدم په قدم چې ګلونه په بدرګه ورسره ځي. زه به ترهغې پورې په همغه ځای پورې ميخ وم چې دښار په ګڼه ګوڼه کې به رانه پنا شوه. دموټرو او ريکشو بوړنوونکي غږونه به مې واوريدل. زړه نازړه به راروان شوم. ټولو لارويو به راته کتل او ځينو کسانو به يو بل ته څه سره ويل. ما ته به يې وکتل او بيا به يې په خپلو کې سره وخندل. زه به دښار له ګڼه ګوڼې را ووتم او دخپل زړه په خلوت کې به مې دمينې رياضت پيل کړ. دې رياضت به يو ډول عاشقانه او کلاسيکه خوشحالي هم لرله. زه په دې رياضت داسې روږدی شوی وم چې ملګري او دوستان به مې په ټوکو او خبرو بوخت پرا يښي وو او زه به دزړه په خلوت کې غلی ناست وم. دکوم ملګري به راپام شو له خندانه به شين شو او بيا به يې دمجلس نورو ملګرو ته وروښودم

- دابيا چيرې تللی دی؟ يوه بل ملګري به مې وويل:

- هلکه مين خو به نه يې؟

دپخوا په څېر مې له خپلو ملګروسره ټوکې ټکالې نه کولې. که په مجلس کې به پر يوه مهمه خبره خبرې پيل شوې ما به هم يو څو خبرې وکړې. خپلو خبرو به خوند رانه کړاو دخپلې مينې په باب به مې تصور پيل کړ. له سياسي بحثونو مې بد راتلل. که به مې ملګرو سياسي خبرې اورډې کړې زه به ډېر په عذاب شوم. ما به په زړه تنګی سره ورته وويل:

- خدای ته وګورئ دا خبرې پريږدئ! ملګرو به مې وخندل او راته

.وبه يې وويل :

ــ ستا ولې زړه په تنګ شو ؟ همدا زموږ د وطن تراژيدي د نړۍ لپاره دورځې خبره ده .زموږ چې خپل وطن دی دخپل وطن په باب خو بايد خبرې وکړو.

ما به ورته وويل :

ــ په خبرو خو وطن نه جوړيږي .دوی به راته وويل:

ــ نو په څه شي جوړيږي ؟

مابه ورته وويل چې په مينه جوړيږي .

ملګرو به مې په خندا خندا کې راته وويل :

ــ چې سياسي خبرې دې نه خوښيږي نو ته ووايه د څه شي په باب خبرې وکړو ؟

دملګرو ددې پوښتنې لپاره به زما دزړه ځواب دا و ،چې دمينې په باب خبرې وکړئ.

مابه په زړه کې وويل :

ــ کاشکې دوطن په باب يې هم دهغې غوندې ښکلې خبرې کړې وای له چا سره چې زما مينه ده .ملګرو به راباندې غږوکړ :

ــ تاته وايو دڅه په باب خبرې وکړو ؟

ټولو ملګرو به مې په کړس کړس وخندل .

له يوې ورځې نه به بلې ورځې ته بدليدم او دهغې دمينې په باب په خيالونو کې ډوبيدم .تر نيمې شپې به ويښ ناست وم او دهغې په باب به مې فکر کاوه .عاشقانه ليکونه به مې ورته ليکل او ورليږل به مې .تر يوې مودې خو مې دا ليکونه له خپلو ملګرو پټ و ساتل .زړه مې له دې پټ رازنه ډک شو او نور دراز ساتلو يو ذره ځای هم په کې نه و . دومره له دې عاشقانه رازو نو ډک شو چې ښنې يې زما په خبرو کې وځليدې. دانښې نښانې زما ملګرو وليدې او په هر څه وپوهيدل .زما دعاشقانه

ليکونو خبرې زما د ملګرو د مجلس خبرې شوې . ما به هغې ته بيا بيا عاشقانه ليکونه ورليږل خو هغې به چې پخوا کله نا کله د يوه نيم ليک لنډ غونډې ځواب راکاوه اوس يې له ځواب ليکلو قسم کړی و . لکه زما ليکونه چې هېڅ ورته رسيدلي نه وي ،لکه زما ليکونه د مني دونو پاڼې وي چې سړې سيلۍ يې يوه خوا او بله خوا تښتوي .

لنډه دا چې زما په دې نوې غوړيدلې سپرلنۍ مينه د يره ژر د مني سپېره سيلۍ راوالوته . ما دې پوښتنو ته هېڅ ځوابونه نه لرل:

ــ هغه ولې داسې ژر بدله شوه ؟

ــ هغه زما پردې ليونۍ مينه ولې شکمنه شوه ؟

بيا مې په زړه کې وويل : ما خو هميشه په خپلو ليکونو کې هغې ته ليکلي چې تاسره مينه کول د يوه د ير پټ راز په څېر په زړه کې ساتم .

بيا مې په ځان پورې وخندل او ځان ته مې وويل :

ــ هغه زما په زړه کې اوسيږي ،د هغې يادونه هم زما په زړه کې اوسيږي . د هغې د مينې ټول رازونه هم زما په زړه کې اوسيدل . اوس خو هغه رازونه زما له زړه نه تللي دي اودنيا پرې خبره ده . دا چې هغه او د هغې رازونه سره ګاونډيان وو يو ګاونډی د بل ګاونډي له حاله خبريږي . ما چې د هغې ګاونډيان ونه ساتلای شول د مرورتوب حق خولري. بيا به مې ځان ته تسله راکوله چې خدای به يې راپخلا کړی . مرورتوب هم يو ډول مينه ده . مروره خو دې وي خو خدای دې وکړي چې له ما سره يې کرکه نه وي پيدا شوې .

اوس مې له مخکې نه هم ډېره په زړه را وريده . هره شپه به مې د هغې په باب فکر کاوه . که پرلاره به تلم هم د هغې په فکر کې به وم او که په دفتر کې به په کار بوخت وم هم د هغې په باب مې فکر کاوه . تر نيمې شپې به يې په ياد کې يوازې ناست وم او په ياد ياد کې به يې خوب يووړم .

نن چې زمونږ د دفتر دلويې او سپينې دروازې زنګ ووهل شو زه دخپل کار د کوټې پر ځای په يوه بله کوټه کې دکوم عاشقانه ليک په ليکلو بوخت وم . په زړه کې مې وويل : څه چې هر څوک وي هسې هم څوکيدار په دروازه کې شته . په دې منځ کې يوه ښېبه تېره شوه ،عاشقانه ليک دې ځای ته ورسيد :

ــ « ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ »

د دې جملې له ليکلو سره سم د دروازې د زنګ وهونکې په فکر کې شوم . په شېبړم حس کې را وګرځېدل : هسې نه چې هغه زما پوښتنې ته راغلې وي ؟عاشقانه ليک مې په دې جمله چې

« ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ » بس کړاو له نورو هغو عاشقانه ليکونو سره مې په يو کتاب کې کېښود چې د هغې د مرور توب په زمانه کې مې ليکلي وو او ورليږلي مې نه وو . کتابونه او ليکونه مې را واخيستل او خپل دفتر ته راغلم . په دفتر کې د دروازې څوکيدار ولاړ و ،زما په ليدو حيران شو او سمدلاسه يې را ته وويل :

ــ ته چېرته په دې سپينه ورځ ورک وې ؟! څوکيدار يو ډول دمينې او ناز په انداز کې راته وويل : هغې غريبې خويوه شيبه انتظار هم وکړ خو ته پيدا نه شوې . ډېر مې ولټولې ته په کوم کونج کې غلی وې ؟د څوکيدار له خبرو او د ده له څېرې نه په هر څه وپوهيدم . زړه مې په ګوګل کې په ټوپو شو . څوکيدار ته مې وويل :

ــ ته څوک يادوې ؟! چا زما پوښتنه کوله ؟

څوکيدار راته وويل : يوه لوړه ښايسته نجلۍ وه ،سرې جامې يې اغوستې وې ،مخ يې نيم پټ و او ليونۍ غوندې سترګې يې وې .

په شونډو کې مې ورو وويل :

ــ ليونۍ غوندې سترګې يې وې .....

د خاطر په هنداره مې د هغې تصوير راغی . کتابونه او ليکونه مې په

ځنګ کې را واخیستل او بې له دې چې د دفتر له آمر نه اجازه واخلم لیوني لیوني له دفتره راووتم .دسترګو په رپ کې دښار څلورلارې ته راورسیدم یو خوا او بل خوا لیوني لیوني ګورم .په ښار کې ګڼه ګوڼه ده .موټرې دې خلک دې یوخوا بل خوا روان دي .زه لالهانده او لیوني لیوني یو خوا ګرځندی ګرځندی لاړشم بیا را وګرځم . زه داسې انګیرم چې ټول خلک ماته ګوري خو خلک دومره وزګار نه دي چې ماته وګوري او ننداره مې وکړي .زه دسرو جاموو الا لوړې ښا یسته نجونې چې مخونه یې نیم پټ وي ګورم .دسرو جامو والا لوړ ې او ښا یسته نجونې ډېرې وي خو دلیونو سترګو والا یوه هم په کې نه وي .زه له ځان سره وایم :اف خدایه ! څه شوه ؟ چیرته ترې تم شوه ؟چې دا به ځنګه راغلې وي ؟چې زما عاشقانه لیکونه به ټول زما په وړاندې څیرې کوي او اور به ورته اچوي او که زما مینې ته به داحترام سر ټېټوي ؟

زه د سړ ک پر غاړه لالهانده روان یم، یو خوا بل خوا لیوني لیوني ګورم .پر هیڅا مې سترګې نه خوږیږي .همهغه لیونۍ سترګې لټوم .ناڅاپه مخامخ سترګې اړوم ،یو ښا یسته موټر راروان دی .دموټر واګې دیوې لوړې اوښا یسته نجلۍ په لاس کې دي .دنجلۍ کالي تک سره ،ښکلی مخ یې نیم پټ اولیونۍ لیونۍ سترګې یې دي .زه په زړه کې وایم چې خپله ورکه مې ومونده ،اوس به مې له دې څلور لارې اوله دې ګڼه ګوڼې ډېر لرې یوه ښکلې او آرام ځای ته یوسي اوهلته به زما لیونۍ مینې ته د درناوي سر ټیټ کړي .

زما پر وچو شونډو سوبمنه موسکا خوره شي . دکیسو دیوه سوبمن اتل په څیر ولاړ یم او دښایسته نجلۍ دښکلي موټر دودریدو انتظار ګالم .موټر رانژدې شي اوزما سترګې دښا یسته نجلۍ دلیونو سترګو له ځلا نه وبریښي .موټر ډېر ګړندی تیریږي خو د تیریدو په حال کې مې ډېر سخت ووهي .زه دسړ ک پر غاړه ډېر سخت را وغورځم .زما پر کتابونو

دښايسته نجلۍ دموټر ټايرونه تېر شي . کتابونه مې پاڼې ،پاڼې شي او دکتابونو له منځ نه زما عاشقانه ليکونه باد خواره واره کړي . ډېر خلک پر ما راټول شوي وی خو چې خواره واره ليکونه ووينې زه په خالي ميدان پاتې شم او خلک زما په عاشقانه ليکونو پسې خواره شي . دښايسته نجلۍ موټر مخ په بره ګړندی روان وي . دشا له خوا دپوليسو موټر دخطر دسرو څراغونو او بوږنوونکي هارن سره دښا يسته نجلۍ موټر څاري . زه نه پوهېږم چې ولې ښايسته نجلۍ ته په زړه کې دعاکوم :

ـ خدای دې يې په پوليسو ونه نيسي ،پوليس ډېر ظالمان دي . ها خوا زما عاشقانه ليکونه ټولو خلکو نرو او ښځو را اخيستي وي . يو څوک داجمله په لوړغږ سره لولي :

ـ « ښه! نو ته ولې له مانه مروره يې ؟ » ددې جملې په اوريدو ټول خلک په بړک بړک خاندي او په دې خندا پسې زه هم له درانه خوبه راويښ شم .

١٥/١٢/١٩٩٤ نيمه شپه ،پېښور

د پرښتې د لاس غوټه

دزمانې له اوږې نه راکوزه شوې وه . کاغذونه او قلمونه يې دراز دغوټې په څېر په لاسي بکس کې اچولي وو . زمانه يې په لاسي بکس کې اچولې وه ، لاسي بکس يې اوږې ته اچولی و . سپين مخ ، سره اننگې ، تورې څڼې لکه لوگی پرسر گرځنده د يوه دښار په څلور لاري کې گړندۍ گړندۍ روانه وه . اخوا دې خوا يې ليوني ، ليوني کتل . لکه کوم صوفي او فلسفي چې دبنيادمو په ډک ښار کې په رڼا ورځ د يوه په لاس انسان لټوي .

موراوپلار پرې دديوې نوم ايښی و . لوی خدای پرې دشاعرۍ اوليکوالۍ گلونه لورولي وو . ديوه ديوه لرې کلي اوسيدونکې وه خو کله کله به په نويو شعرونو پسې په ښار کې هم گرځيده . لکه دشاتومچۍ به يې دغزل دگلپاڼو قافيې راټولولې . کله کله به افسانې په دې پسې گرځيدې ، شعرونه به ورپسې گرځيدل او دغزلونو قافيې به ورپسې گرځيدې .

نن ورته ځان په رښتيا پرښته بريښيده . دلاسي بکس بند يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کینه اوره کې اچولی و ،اولاسي بکس به یې کله کله له زړه سره ټینګ ونیو .په زړه کې به یې خوړې ،خوږې څړیکې وغځېدې .په بکس کې یې له غزلونو ، شعرونو ،داستانونو او قلمونو سره سره دډیوې دشعرونو دمینه وال او عقیدت مند هغه لیک هم ملګری و چې ډیوې ته یې دپرښتې لقب ورکړی و .دخپل هنر دمینه وال پردې خبره چې دې ته یې دپرښتې لقب ورکړی و سوچ کاوه:

ـ داڅنګه لیونی دی چې ماته دپرښتې لقب راکوي ؟هسې نه چې په دې خبره ګنهګارشي .انسان ته دپرښتې ویل توبه خدایه ! زه خو انسان یم ،انسان خو همیشه له سهوې او خطاسره دی .بیابه په زړه کې وروګرځیدل :

ـ «زما دهنر اوشعرمینه وال به هسې ځان لیونی ښودلی وي کیدای شي له خپل لیونتوب سره سره به په ډېر څه پوهیږي .زما په خیال دداسې لیوني له خوا ماته دپرښتې لقب راکول له شاعرانه تشبیه سره سره فلسفي او معنوي ریښه هم لري .ځکه انسان دلوی خدای خلیفه دی .انسان اشرف المخلوقات دی .دانسان مقام له پرښتو نه هم اوچت دی .انسان ته خو پرښتو هم سجده کړې ده ،کیدای شي دپورتنیو دلیلونو په رڼا کې به یې ماته هم دپرښتې لقب راکړی وي . »

ډیوه په دې چورتونو کې ډوبه وه چې یو چایې ناڅاپه اوږې ته لاس واچاوه اولاسي بکس یې دسترګو په رپ کې ترې یو وړ . ډیوې کریکه وکړه :

ـ دشیطان زویه !

ډیوه لکه بریښنا نیولې په ځمکه پورې میخ شوه ، رنګ یې سپین تښتیدلی و او په زړه کې یې له تولونارینه وو سره کرکه راغلې وه .څوګامه وړاندې پر موټر سایکل سپاره ځوان دډیوې په لورې مخ راواړاوه .دډیوې لاسي بکس یې په لاس کې وزنګاوه ،په زوره زوره یې

وخندل او موټرسايکل يې مخ په وړاندې ګړندی روان کړ. ډيوې ورپسې کتل خو ځوان دبنياد مو او موټرو په منځ کې له سترګو پناه شو. لږه شيبه وروسته ځوان هلک له موټر سايکل سره دخپلې لويې بنګلې په باغ ورننووت ،په درنګ شيبه کې يې دخپلې ډلې انډيوالان راټول کړل .زنګ يې وواهه .دسترګو په رپ کې دپاخه عمر يو سړی چې پلن ټټر ، قوي اندامونه ،فولادي لېچې او توري غټې غټې سترګې يې لرلې راغی او ځوان ته يې وويل:

ــ جي صيب ! څه مو ويل ؟حکم!

ځوان دښځينه لاسي بکس زنځير خلاص کړ ،په بکس کې يې لاس وواهه .ټول شيان يې له بکس څخه راوايستل ،له خندانه شين شو :

ــ داخو ټول کاغذونه او قلمونه دي ،دايو څو روپۍ خو هم په کې دي .

دځوان ملګرو په بړ ک بړ ک وخندل .ځوان په داسې حال کې چې پرخيره يې دبرياليتوب اوغرور نخښې غځيدلې وې خپل جېب ته لاس کړ .له جيب نه يې د پيسو بنډل را واخيست .يو څو نوټونه يې نو کر ته ورکړل .دپاخه عمر نوکر ته يې په ظنزيه انداز وويل:

ــ هلکه موټر دې ستارټ کړه !دسترګو په رپ کې څه مېوه ،مېوه ،بسکټ مسکټ راوړه چې نن تاسو ټولو ته يوه نوې او خوندوره خبره کوم .داسې خبره چې نه به مو ليدلې وې نه به مو اوريدلې .

دپاخه عمر نوکر پيسې واخيستې موټر يې چلان کړ او دبنګلې دباغ له لويې دروازې راو ، ووت .لږه شيبه وروسته يې دخوراک څه شيان راوړل .ځوان په خنداخندا او په يو ډول وياړ له نجلۍ نه دبکس دتښتولو کيسه وکړه .ځان ورته دفلمونو بدماش بريښيده .دلاسي بکس کاغذونه او قلمونه يې سره واړول راواړول .ديوه ليک عنوان يې په لوړ غږ واوراوه:

-((دشعرونو او هنر د پرښتې په نوم)) له دې سره ټولو په کړس کړس وخندل. دډلې له ملګرو نه يې يوه شوخ ملګري په طنز يه انداز وويل:
-هلکه سمه پرښته دې ازارکړې ده، هسې نه چې عملنا مه دې په سره قلم وليکي او دوزخ ته دې ولېږي.
بدمعاش هلک يې بيا کاغذونه وانړول راواړول او ويې يل:
-اوهو شاعره هم ده. غزلې يې ليکلې دي. چې هم پرښتـه ده او هم شـاعـره داسـې بريښي چې دخلکو عـملنامـې يې ليکلې دي. عـاجـزه عملنامې مې ترې وتښتولې خدای ته به څه ځواب وايي؟ بدمعاش هلک په خوشالۍ چيغې وکړې:
- تاسې غوږ شئ يو داستان يې ليکلی دی. زه يې داستان درته اوروم. تاسې ټول راته غوږ شئ چې پرښتې داستان ليکلی دی که دچا عملنامه؟ دداستان نوم دی ((دصيب دکشرې بي بي زوی))
ښه! داستان داسې پيل کيږي:
-دځوانۍ عمر يې په چړچو او ميلو کې تير کړ. په پاخه عمر کې يې له يوې ډيرې ښايستـه تنکۍ پيغلې سره واده وکړ. خپله ناوې يې له سرنه تر پښو پورې په سرو او سپينو کې پټه کړه. دناوې کورنۍ ته يې په لکونو پيسې او نور سره او سپين ورکړل. څوکاله وروسته يې له يوې بلې ځوارلس کلنې نجلۍ سره واده وکړ. بالاخره ډير کلونه وروسته چې دعمر پانه يې په ژيړيدو وه له يوې بلې چټـې او پـخـې پيـغـلې سـره واده وکړ. داواده په داسې درب او دروب تر سره شو چې په ټول وطن کې يې يو ريکاډ تينګ کړ. دملک لويو لويو وزيرانو، سياست مدارانو، لويو لويو تجارانو، منشـهـورو ډمـو او سرود ګرانو ګډون په کـې کـړی و. دناوې پر کـاليـو، لاسـونو او پښـو سره نه ځـا ييـدل. دناوې دنګه غـاړه دالماسـو اميلونو درنه کړې وه. څه موده وروستـه دصيب کشره او نوې بي بي په يوه داسې نامعلوم رنځ مبتلاشوه چې نه يې څوک په دم پوهيدل او نه په

دارو . په نه خبره به په غوسه کېده . دخپلې غاړې امېلونه به يې شکول . دسرو بنګړي ،لښتې او پايزيبونه به يې ماتول . صيب کشرې بي بي ته دډېرو دم ګرو او تاويزګرو دمونه او تاويزونه راوړل خو دکشرې بي بي ليونتوب له يوې ورځې نه بلې ورځې ته پسې زياتيده . صيب بالاخره په دې راضي شو چې کشره بي بي دښار لوی ډاکټر ته هم لاړه شي . صيب خپل ځوان نوکر چې دصيب دمازديګري چکر موټر به يې چلاوه راوغوښت . موټروان ته يې دښار لوی ډاکټر ته دکشرې بي بي دور وستو امر وکړ . دصيب نوکر موټر چالان کړ . کشره بي بي په شا ته سيټ کې کيناسته . دموټر په هنداره کې يې دموټروان عکس ته وکتل . قهر ورغی ،غاښونه يې وچيچل ،هډوکو يې درد وکړ ،لکه بې اودې مار تاوه را تاوه شوه . موټروان په نيمکښو سترګو هنداري ته وکتل او غلي يې په شونډو کې ووېل:

ـ الهي خير! په شونډو راغلې موسکا يې په شونډو کې پټه کړه . ددوی موټر دښار دلوی نفسياتي او روان شناس ډاکټر د روغتون په دروازه کې ودريد . کشره بي بي په نه زړه دډاکټر کتنځی ته ورغله . ډاکټر دهغې په کتنه (معاينه) پيل وکړ . له کتنې وروسته يې يوه کوچنۍ نسخه وليکله او کشرې بي بي ته يې ووېل :

ـ دانسخه واخله ! ته بې غمه اوسه بيخي جوړه يې . ته صرف يو مشکل لرې ،هغه دا چې ته بايد واده وکړې . که ژر ترژره دې واده ونه کړ هرومرو به ليونۍ شې .

کشرې بي بي په شونډو کې ورو ووېل :

ـ واده خو مې ......

ډاکټر په تعجب سره ووېل :

ـ څنګه ! واده خو دې .....

کشره بي بي نسخه په لاس کې په ډېره بيړه دډاکټر له کتنځي راووته

نسخه يې موټروان ته ورکړه .موټروان ځوپاکټه ګولۍ راواخيستې او کشرې بي بي ته يې وويل :

ـ ځويه . . . . . کورته !

کشره بي بي لږه غلې غوندې شوه او بيا يې وويل:

ـ زما زړه په تنګ دی ، يووار مې له ښار نه وباسه چې هلته تا ته يوه خبره هم کوم.بيا به بيرته راوګرځو .خير دی هسې هم وخت ډير دی .

کال وروسته چې د کشرې بي بي دغټو او تورو سترګو والا زوی پيداشو دصيب نوکر خدای زده ولې خپلې تورې او غټې سترګې دخلکو له نظره په تورو عينکو کې پټولې .

دډيوې د کشرې بي بي دزوی کيسه ځوان په دې ځای بس کړه .دهغه په خوله کې لاړې وچې وې او نور يې يوه کرښه هم نه شوه لوستلی .په ځان کې ژور شو .لاس او ښپې ځينې ورک شول ،د پرښتې دلاس غوټه يې له لاسه وغورځيده .

دبدمعاش ځوان دډلو ملګرو يو ځل دځوان تورو غټو ،غټو سترګو ته بيا دپاخه عمر دنوکر په تورو عينکو کې پټوتورو غټو سترګو ته وکتل اوپه سترګو سترګو کې سره موسکي شول.

۱۹۹۵/۱/۱ پېښبورد شپې يوه بجه

دوه تک سپین مرغان

زه مې دمور په زړه کې ناست یم او دمور دارمانونو ننداره کوم. زما دمور دارمانونو دنیاګۍ پرما او زما پروړو وروڼو او خویندو ودانه ده. زموږ دبام په تاخ کې ددووتکو سپینو مرغانو ځاله ده. څه موده وړاندې دواړه سپین مرغان په غشو لګیدلي وو. خدای فضل کړی وبلا وه برکت یې نه و، مرغان دوزرونو په خواکې برسیرن لګیدلي وو.

اوس دسپینو مرغانو زخمونه جوړشوي دي. دادي سندرې وايي او زما دمور په روح کې پټه خوشالي را ویښوي. هغه دي سپین مرغان اسمان ته والوتل، داسې بریښي لکه زما تک سپین لاسونه، لکه دوه تک سپین ستوري چې اسمان ته وررروان و. نیمايي اسمان ته ورسیدل، هغه دي بیرته راوګرځیدل، داسې بریښي لکه له الوتکې نه چې دوه بمونه زموږ دبام پرخوا راروان وي.

زما دمور په سترګو کې دوه څاڅکي تکې سپینې اوښکې راغلې. مرغان دبام په تاخ کې کیناستل او مورمې خپلې اوښکې دتور پړوني په پیـــڅکه وچې کـــړې. مــورمـــې دمـــازدیګر په لمانځـــه ودریده. ځلوررکعاته لمونځ یې وکړ. دمازدیګر ستـرګه په غـرغـره ده

داسمان لمنې تکې سرې دي ،زما دمور په زړه کې يوځل زما دپلار په وينو سور مړی وګرځيد .زما پلار ته يې دعا وکړه .بيا يې دبام په تاخ کې سپينو مرغانو ته سترګې واړولې .داځل سپين مرغان د دوو تکو سپينو ګلانو په څير بريښي .زما مور زما دواده په باب فکر کوي .زما لپاره يې دموروالۍ په مينه او پيرزوينه ډيره ښکلې ناوې په خپل خيال کې جوړه کړې ده .زه او زما ناوې يې دلومړي ځل لپاره يو بل ته مخامخ کړي يو .زموږ پرسرونو يې قرآن شريف نيولی دی .زه او زما ناوې يو بل ته دوه سپين ګلونه دګډ ژوند دمينې په نوم ډالۍ کوو .مورمې لا داخيال نه وي مکمل کړی چې زما پيغلوټه خورپر مور غږ کوي :

ــ مورجانې !نن خو دنکريزو شپه ده موږ ته خو نکريزې خيشتې کړه

.دمور خيال مې ړنګيږي او زموږ له لاسونو دوه تک سپين ګلونه لکه دوه تک سپين مرغان الوزي او يوې نامعلومې خوا ته الوتنه کوي .ماشوم ورورمې هم په خندا خندا کې مورته وايي :

ــ زما خوږې مورکې نکريزې ژر ژر خيشتې کړه .

مور مې بې له دې چې هو وو ايي نکريزې را اخلي .په ميده شوو نکريزو کې لږې شړومبې هم ګډوي .نکريزې خيشتوي او بيا زما دوړو وروڼو او خويندو لاسونه پرې سره کوي .مورمې ما ته په ژيړو غوږيو کې ډوډۍ وړه کړې وي او يو يو شخوند په خوله کې راکوي .زه په خنداکې ورته وايم:

ــ مورجانې ستا له لاسه ژيړ غوږي څومره خوند کوي !پام کوه هسې نه چې ګوتې دې ورسره وخورم !

مورته مې هيڅ خندا نه ورځي .کشری ورور مې مورته وايي :

ــ خوږې مورې ! پر لاله باندې هم لاسونه سره کړه .

دمور له سترګو نه دوه څاڅکي اوښکې په ژيړو غوږيو کې څڅيږي .زه مې دموريه لاس جوړ شوی شخوند تيروم خو داځل يې دبارو تو خوند وي.

۱۹۹۵/۲/۱ پيښور دروژې دويمه

سندرې او مرغلرې

عشق زما په روح کې پټ دی . عشق زما د شعرونو روح دی . دامهمه نه ده چې هره معشوقه دې خپل مین وپیژني . د یوه هنرمند پر هنر به په ملیونونو خلک مین وي ، په دې مینانو کې به داسې مین هم وي چې د هنرمند له هنر سره به د عبا دت تر سرحده مینه ولري خو هنرمند به خپل مین په خوب کې هم نه وي لیدلی . د معشوق دابې خبري د مین مقام په هیڅ صورت نه راټیټوي . یوازې خدای دی چې خپل ټول مینان له (الف)نه تر (ی) پورې ټکي په ټکي پیژني . خدای لایتناهي ښکلا او لایتناهي وخت لري . دې په یوه وخت کې بې حسابه مینانو ته ځان رسوي . ده په ټولو رنګونو کې خپله ښکلا ګډه کړې د ه .

ته څه فکر کوې هغه اواز چې روح لکه ماشوم د زیروبم په زانګو کې للو للو کوي کوم جوړوونکی نه لري ؟ !دامنم چې د موسیقۍ استادان به خپلو شاګردانو ته د موسیقۍ سرګم وربښیي خو د سحر تورې بلبلې ته دلاهوتي سندرو سرګم چا وربښودلی دی ؟

زه ډیر ځله په ډیرو ښکلاوو مین شوی یم ، داډیرې اوږدې کیسې دي

زه پوهیږم چې ته دومره وخت نه لرې چې زما دهرې مینې کیسه واورې.
زه نن ستا پرمخ دخپل زړه ور پرانیزم او په یوه پټ راز دې خبروم. ته راته غوږ شه ،زه له تانه یو سوال کوم.

ـ ته دګڼ ځنګله له هغې تورې بلبلې سره څه نسبت لرې چې ما ته یې په ماشومتوب کې لاهوتي سندرې ویلې؟

زه پوهیږم چې زما پردې پوښتنه به ډیره حیرانه شوې وې. ته پرما دلیوني ګومان مه کوه ،زه لیونی نه یم. ته مې لا لیدلې هم نه وې چې دځنګله دهغې تورې بلبلې استعاره مې بللې. اوس به موسکه موسکه کیږې او وایې به چې پر لیوني دشعر پیریان راغلي دي. ښه پردې خبرو دې چې سر نه خلاصیږي اوس نو ښه راته غوږ شه ،ستا کیسه پریږدم او دځنګل دتورې بلبلې کیسه درته کوم.

ـ زه عجیبه خوبونه وینم. زه کله کله په ویښه هم خوبونه وینم. داهم دیوه خوب کیسه درته کوم. نه پوهیږم چې ما داخوب په خوب کې لیدلی واو که په ویښه؟ غوږ دې دی؟!

ـ ډیر کلونه وړاندې چې زه یو کلن ماشوم وم دیوه ګڼ ځنګل په لمن کې له خپل مور او پلار سره په یوه اغزنه جونګړه کې اوسیدم. موربه مې تر نیمو شپو راته ویښه ناسته وه ،په خواږه اواز به یې الاهو للو للو راته ویل. چې ښه ډیر الاهو للو للو به یې راته وویل نو ژړا به مې غلې شوه او دخوب خوږه غاړه به مې پیل کړه. زه به دمور په الاهو للو اوده شوم او مور به مې زما دخوب په ماشومه غاړه دچرګۍ پر غاړه اوده شوه. زما دزانګو پړی به یې همداسې له لاس نه تاو کړی و. کله کله به یې په خوب کې هم ټالۍ راکړې. ما خوبه ټوله ورځ هم په خوبونو تیره کړې وه ،دشپې به په اومه بانه راویښیدم. تنکی بدن به مې له ګلدارو وړیو نه جوړې شوې سوزنۍ تغمې تغمې کړ ،بیا به راویښ شوم او ژړا به مې پیل کړه. په ژړا به مې مور لا نه وه راویښه شوې چې ژړا به مې غلې کړه. یو

بل خوږ اواز به مې ترغوږ شو .دا اواز دګڼ ځنګله له منځ څخه راتلو ،د تورې بلبلې اواز و .زما د مور دالاهو للوللو غوندې خوږ و. کټ کټ وبه مې خندل .بلبله به له ځنګله نه راغله او زموږ دجونګړې پر یوه اغزنه څانګه به کیناسته.دالاهو للوللو پرځای به یې راته خوږې او ملکوتي سندرې پیل کړې .دې سندروته به داوبه خوراوبو دورا دنجونو غوندې چمبې وهلې .دسپوږمې پلوشې به زموږ دجونګړې له سوریو نه راتیرې شوې او زما سترګې به یې بریښولې .مابه کټ کټ خندل .له مانه راتاوشوې سوزنې به سسته شوې وه او په سوزنې کې تړل شوي لاسونه به مې راخلاص کړل.لاسونه به مې اخوا دې خوا اچول اوپه ورو ورو ،ورو منګولو کې به مې دسپوږمې پلوشې رانیوې. دبلبلې لاهوتي غږ ،دسپوږمۍ پلوشو ،داوبه خور مستو چمبو ،دځنګل شاعرانه زمزمو اوسرو کو وړمو په ګډه تخنولم.کله به یې خوب رانه تښتاوه او کله به یې غلی اوده کړم .موږ ټول یو پربل مین وو.

ډیر کلونه کیږي چې له هغې رنګین اوملکوتي خوب نه راویښ شوی یم خوهغه ښکلا مې دراز دغوټې په څیر دروح په پیڅکه پورې تړلې ده .ګوره چې نور څوک درنه خبر نه شي .نن دادراز غوټه ستا لپاره سپړم .

زه ورو ،ورو رالوییدم ،چې څومره رالوییدم دومره دالاهو للوللو اودځنګله د تورې بلبلې له لاهوتي نغمونه لرې کیدم .بیا دومره لرې لاړم چې دبلبلې غږ مې هم نه اوریده .په دې دې هم سر نه خوږوم چې زه بیا وروسته له ډیرو کلونو څنګه غرونو ،ځنګلونو او دبلبلو دسندرنو وطن ته راغبر ګ شوم.داهم اوږدې کیسې دي ،ډیر پیچومي او کږلیچونه لري.زه نه غواړم چې ستا دتنکي اونازولي تخیل پښې په دومره اوږدو پیچوموا و کږلیچونو کې تناکې کړم.

ته پوهیږې چې ما په غرونو ،ځنګلونو او دبلبلې دسندرو په وطن کې څنګه ژوند تیرا وه ؟داځل دځنګله د تورې بلبلې لاهوتي سندرو دماشوم

غوندې نه خندولم. داوبه خوړاوبو د مستو چمبو پر ځای د وير سرود و نه غږول. د ځنګل زمزمې د غوڅو څيرېو او غوڅو ښتړو له ويرنو ډکې وې. دسندرو دوطن په آسمان کې پولادي شاهينان ګرځيدل. دډېرو شاهينانو مښوکې د بلبلو دسندرو په وينو سرې وې. ډېرې ناسپړلې غوټۍ له ګل کيدو نه مخکې رژيدې. ته پوهيږې چې ژوند څومره بدرنګ شوی و. زما ښکلا پرست روح ته دبدرنګۍ ديوانو بدرنګې او کرغېړنې خولې وازې نيولې وې. دلته دښکلا دښا پيريو وزرې سوځيدې. زما د وجود ټوله سيمه دبدرنګۍ دديوانو په لاس کې وه. يوازې عشق و، چې دبدرنګۍ پر ضد د بغاوت په تور يې په زخمي لاسونو کې دبدرنګۍ زنځيرونه اچول شوي وو. زما ټول وجود بوږنيده او مادبدرنګۍ يو کوچنی مښود هم نه شو زغملی. نژدې وه چې زما زاره وچوي. هغه لوی جمال پر ما څومره مهرباني وکړه چې ستا خوږ غږ يې د هوا د څپو پر اوږو راوړ، يو غيبي او ملکوتي غږ. کټ مټ د هغې بلبلې د غږ په څېر، چې ما ته يې په ماشومتوب کې سندرې ويلې. لکه چې لوی خدای ستا ټوله ښکلا په يوه سندره کې غوټه کړې وه او دا غوټه يې د يوې تورې بلبلې په روح کې پرانستې وه. زما عشق ستا د ښکلا د سندرې په اوريدو د بدرنګۍ ټول زنځيرونه وشلول، د بدرنګۍ ټول ديوان يې مات کړل او بيا زما د وجود په قلمرو کې د ښا پېريو وزرې نه سوځيدې. ته زما د تخيل ځنګل ته د يوې تورې بلبلې په جامو کې راتلې. ما ستا لپاره د خپل ژوند په لويه د ښته کې د عشق د ګلونو تخمونه وشيندل دا ګلونه ورو، ورو را لو ييدل، په څو کلونو کې يې غوټۍ وکړې او له شپږو اوو کلونو وروسته يې ګلونه وغوړيدل.

اوس نو زما مينه او تلوسه بيخي پخه شوې وه. اوس مې ستا په تصوير يعنې د ځنګل په هغې تورې بللې چې په روح کې يې ستا د سندرو غوټه پرانستل شوې وه هم مينه نه ماتيده. دا زما د ليونۍ مينې

مجبورې وه چې زه په تا پسې راشم. ماستا د تصویر ونو وطن پرېښود. ما د بلبلې وطن غرونه او ځنګلونه پرېښوول او ستا په اصل پسې ښارونو ته راغلم. ما ستا د پتې مينې په نوم په ښار کې هم ډېره موده تېره کړه خو ته مې ونه ليدې.

ته پوهېږې چې د اصل او تصوير تر منځ د بېلتون ژوند څومره سخت دی؟ زما د ژوند د لوېې دښتې ګلونه سره اورونه شول. ماهميشه ستا لټون کاوه چې ودې وينم او داورونو ګلونه دې په غېږ کې وشيندم. خدای شته چې هميشه مې يا دولې، کله ستا تصوير چې په غرونو او ځنګلونو کې له تورې بلبلې سره پاتې و او کله هم ستا اصل چې زما د اوسېدو په لوی ښار کې رانه ورک و.

تو به مې دې وي خدايه! کله بر چې په لمانځه ولاړ وم. هم په خيال کې به مې ته ګرځېدې. د روژې د مبارکې مياشتې د ماسپښين پرلمانځه ولاړ وم چې په زړه کې راوګرځېدې. رکوع ته لاړم، سجدې ته لاړم ،په لمانځه نه پوهېدم خو ته مې په زړه راورېدې. زه دويمې سجدې ته لاړم چې د خپل زړ ګوتې له درزا سره مې د چا د پښو خوږه ښکالو هم واورېده. ما سلام نه و ګرځولی چې ته راغلې او په ډېر ادب کښيناستې. ښۍ خوا ته د سلام ګرځولوسره سم مې پر تا سترګې خوږې شوې. ستا رنګ د ځنګل تورې بلبلې ته نژدې و. ته دومره ښکلې نه وې لکه څومره چې ما د خپل تخيل په سندريز قلم انځور کړې وې. خو ستا سندريز تصوير زما روح ،زما زړه اوزما سترګې دومره ښکلې کړې وو چې ته را ته ډېره ښکلې وبرېښېدې. ته به کله کله راتلې او ما به ستا په اصل ستا د تصوير مينه ماتوله. اوس مې ستا په تصوير زړه سوځېده. اوس مې د هغې بلبلې هجران ګاله چې ماته يې سندرې راوړې. ته يوه ورځ راغلې غتې غتې او تکې تورې سترګې دې د ځنګل د هغې تورې بلبلې غوندې له سندرو نه ډکې وې. تا دوه درې واره خپلې تورې غتې، غتې سترګې خوږې،

خوږې او درنې، درنې راپورته کړې. په دې وخت کې ستا سترګې دوو پیغمبرانو ته ورته وې چې په تکو تورو وریښمینو جامو کې پرتکو سپینو براقونو سپاره، نوي نوي د ښکلا له خدایﷻ نه راغلي وي. خو نه پوهیږم ته ولې داسې ژړبې سندرو شوې. ته زما د ژوند د لویې دښتې د عشق داورنیو ګلونو یوه پاڼه هم په خپله غیږ کې نه شې زغملای. ته په دې اورنۍ دښته کې یو ګام هم نه شي اخیستی. ستا پښې لو لپه کیږي.

هغه ورځ مې ولیدې چې لپه دې له مرغلرو ډکه وه خو د روح ځولۍ دې له سندرو تشه وه. د ځنګل د تورې بلبلې په سندرو کې ستا د تصویر یوه سندره هم نه وه پاتې. زه پوهیږم چې ته اوس ډیره ښکلې شوې یې خو زما شاعرانه او لیونی عشق درته ګوري هم نه، ځکه چې مرغلرې ډیرې لرې او سندرې هیڅ نه لرې.

پېښور ۱۳۷۲/۸/۲۸

د کوه قاف دیوان

خلک به په خوږو خوبونو ویده وو، خو د غنچې ابۍ په جونګړه کې به همداسې د یوه بلیده. ابۍ به تر نیمو شپو سندرې ویلې. د هغې اوا زخوږ او له درده ډک و. که په شا وخوا کورونو کې به ماشومانو ژاړه پیل کړه نو میندو به د ابۍ په سندرو غلي کول.

اوس ابۍ پر ټول کلي ګرانه وه. اوس چا غنچه نه بلله، لویو اووړو به ابۍ بلله. ابۍ اوس زړه شوې وه او ددې دځوانۍ کیسې هم زړې شوې وې. دځوانۍ دوخت ګناهونه یې زاړه شوي او دهیریدو په ګردونو کې پټ وو. په پیغلتوب کې یې یو پټ مینتوب تیر کړی و. هغه د کلي په یوه ښایسته ځوان شین ګل مینه وه.

غنچه خپل پلار په یوه لرې کلي کې واده کړه. له واده نه څو کاله وروسته یې میړه مړ شو. له لیورونو سره یې ژوند نه تیریده. دوباره یې له شین ګل سره لاره جوړه کړه او یوه شپه د شین ګل کره راوتښتیده. له شین ګل سره یې خوږ ژوند پیل کړ. کله کله به چې دچم ګاونډ ښځو له غنچې سره جنګ وکړ غنچې ته به یې پیغورونه ورکول او ورته ویل به یې

چې مینې مرداري.

غنچې به شونډې بوڅې کړې او دچا پيغور به يې په پيغور ونه باله. په يو ډول فاتحانه اندازبه خپل كورته راغله او شين گل ته به يې غيږه وركړه ،په خندا خندا به يې ورته ويل :

ـ شين گله ، نن يې بيا ستا پيغورونه راكول ،راته ويل يې چې مينې مرداري .شين گل به تسله وركوله او ورته ويل به يې:

ــ څه چې وايي ،وايي دې ، زه اوته بې له خدايه دچا څه پروا لرو .بيا به دواړه له خندانه شنه شول او دټولې دنيا په پيغورونو به يې ملنډې ووهلې .

هغوى دواړو خوشحاله ژوند تيرولو .چې شين گل به په ځمكه كې يوې كوله غنچې به دشين گل ټوپک له ځان سره نژدې ايښى و .څاربه يې كاوه چې شين گل څوک ونه وژني .دوى څوكاله يو ځاى تير كړل .ددوى به سر پر سر لونې پيداكيدې .يوه ورځ شين گل ورته وويل :

ــ غنچې! كاشكې خداى يو زوى راكړى واى كه بيا يې زه وژلى واى هم ارمان به مې نه واى .غنچې ورته وويل:

ـ ته ليونى خبرې مه كوه ،مرگ اوژوند دخداى په لاس كې دى .كه يې زما په تور ووژلې زه به پر تا باندې زيارت جوړ كړم او ستا دزيارت منجاوره به شم چې ستا پر قبر مې ووژني .او كه دواړه يې ووژلو قبرونه به مو څنگ په څنگ وي او په اخرت كې به سره يو ځاى وو.

ـ غنچې ،په خداى قسم خورم چې ما ووژني زه به خوشاله شم يوخو به زما په بدو كې زما وريرونه نه سوځي او بل به داخرت له عذاب نه خلاص شم .

غنچې ته به دې خبرو قهر ورغى:

ـ دا ډارنې خبرې مه كوه !يو كورى غوښې او هډوكي څه په جنت كې څه په دوزخ كې .څوک له هغې دنيا نه راغلي دي خداى به له چانه

راضي وي ؟ تاخو جاريږي شم قران شريف هم ويلی دی په دې خبرو نه پوهيږې ؟ زه خو کوندېه ښځه وم چې تا ته راغلم. زه خو څه میړو ښه نه وم ماله ملا نه پوښتنه کړې ده.

شين گل د غنچې خبرو ته په ډير غور غور ونه نیولی وو:

ـ ښه نو ملا څه درته ويل ؟

غنچې له نازه ځان په غوسه کړ:

ـ ته خو مې خبرو ته پرېږده چې زه د ملا خبره درته کوم ، ته بيا په خبرو کې راولويږې. تا ته ځان دنکلونو ادم خان ښکاري، څومره به ځان ته غره وې چې غنچه پر مامينه شوې وه ،له ډيرې مينې نه ليونۍ شوې وه او زما کره راغله.

له دې خبرو سره غنچه له خندانه شنه شوه:

ـ شين گل به له دې نه نه وي خبر چې دا دنصيب او قسمت چارې دي کنه غنچه چيرته او شين گل چيرته ؟ ؟

شين گل هم له خندانه شين شو:

ـ ښه، دا د نصيب او قسمت چارې دي ؟ نصيب خو زين کړی آس دی چې واگې يې ستا په لاس کې دي ،هر چيرې يې چې بيا يې ځې. چې غنچه د نصيب پر زين کړي آس د شين گل کره راغله نه پوهيږم چې دې کارته څه ووايم ؟ زه خو وايم چې راځه ددې کار پوښتنه هم له ملانه وکړو.

پردې خبره دوی دواړو دومره سره وخندل چې خندا وې يې په کوڅه کې واوريدل شوې. په کوڅه کې ناستو ښځو يوې بلې ته سره وکتل يوې ښځې وويل.

ـ دا څه بې شرمه ښځه ده! دومره خندا . . . . . .

يوې بلې ښځې وويل:

ـ وی خورې ته هم ليونۍ يې ، هغه متل دې نه دی اوريدلی چې :په

ویاله ټوپ وکړي لښتی څه شی وي؟

شین ګل بیا غنچې ته مخ ور واړ ولوا وورته ویې ویل:

ــ ته هم له ځانه دنکلونو در خانې مه جوړوه، دومره نازونه مه کوه ،دا ووایه چې ملا څه درته وویل چې د زړه غوټه مې خلاصه شي.

غنچه موسکه شوه:

ــ درته وایم یې شین ګله ،ته مه وارخطا کیږه:

ــ کله چې زما میړه مړ شونو لیورو نو مجبورولم چې په دوی کې له یوه سره نکاح وتړم. دې کار ته زما زړه نه کیده، زه به دوی وهلم او ټکولم. یوه ورځ یې په ډیرو وهلو لاس را باندې مات کړ. یوه شپه مې نیت وکړ چې غاړې ته زندۍ واچوم، بیا مې ګلیمه وویله ماوې چې دوزخ ته به لاړه شم. بله ورځ مې د کلي له سپین ږیري ملا نه په چل چل کې پوښتنه وکړه چې لیورونه مې همیشه وهي ترټي او راته وایي چې په مونږ کې له یو سره نکاح وتړه.

ملا صاحب اول زما په خبره په سوچ کې لاړ وروسته یې راته وویل:

ــ لورې! په شریعت کې پر کونډه ښځه باندې ظلم کول ډیر ناروا کار دی .د کونډې خوښه ده چې له هر چا سره یې زړه غواړي نکاح وتړي.

بیا ملا صاحب د نصیحت په ډول راته وویل:

ــ ګوره لورې! په دوی کې دې چې له هر یوه سره زړه وي نکاح وتړه، چې اولادونه دې پیدا شي انشاء الله ژوند به دې ښه شي.

دا د پښتو دود دی بیا به خلک پیغورونه در کوي.

ما ته ملا صاحب ډیر نصیحتونه وکړل خو ما د نصیب نیلی زین کړ او واګې مې یې د شین ګل په لاس ورکړې. د دوی خندا بیا په کوڅه کې خوره شوه او یو ځل بیا په کوڅه کې پنډو ښځو یو ې بلې ته سره وکتل.

شین ګل غنچې ته وویل:

ــ په خوله دې برکت شه زما پر زړه خووریځې پنډې وې اوس مې ایله

زړه سپک شو.

شین گل له ځایه را پاڅید په سترګو کې یې عجیبه ځلا بریښیده. د غنچې پر مخ د حیا سره راغلل او په موسکا یې وویل:

ـ څه کوې شین ګله لیونی شوی خو به نه وې؟

شین گل په تړتړۍ ژبه وویل:

ـ لیونی خو نه یم خو......

خبره یې نیمګړې پریښوده. غنچه یې کلکه په غیږ کې ونیوه او پر مخ یې سخته ښکل کړه. غنچې ورته وویل:

ـ په دې سپینه ورځ... لیونی شوې شین ګله!

شین گل داځل په زړ ورتیا ورته وویل:

ـ ولې لیونی شوم؟ څه غلا خو نه کوم، همدا اوس دې د ملا صاحب مسئلې راته ونه کړې...

د شین ګل او غنچې ژوند د یوې نه تما میدونکې مینې په غیږ کې تیریده. دوی دواړو به د ځمکې کارونه په ګډه کول. څنګ په څنګ به یې لوونه کول. چې شین ګل به یوې کوله غنچې به ماله کوله، د پنهیو تر منځ پولې اوبریدونه به یې غړل. کله کله به یې د شین ګل ټوپک په غیږ کې ایښی و او ځار به یې کاوه چې شین ګل څوک ونه وژنې.

د اوړي تکنده غرمه وه د شین ګل ټوپک په پټي کې د ولاړې ونې په شاخ کې را ځوړند و. شین ګل او غنچې د غنمو لوونه کول. د غنچې د بنګړو شرنګاه خوره وه. کله کله به د بنګړو د شرنګا په منځ منځ کې د شین ګل او غنچې لرونه له یو بل سره ولګیدل او د بنګړو پر شرنګا به یو بل شرنګ هم ور زیات شو. ناڅا په د ټوپکو ګنې ډزې و شوې. غنم په وینو سره شول. غنچې کړیکه وکړه شین ګله! ... په پورې هورې غرونو کې انګازه شوه: شین ګله... انګازه ورو ورو غلی شوه، د غنچې د کمیس پرلمنه اور بلیده. شین ګل نری زګیروی کاوه. لوریې له لاس نه

لويدلي و او د غنمو پر کوده يې سرايښې و. له غنچې نه لاس او پښې ورک شول. د کميس اور يې مړ کړ او شين گل يې په غېږ کې ونيو. د مخامخ غونډۍ خواته يې له ډيره قهره سترگې واړولې. د شين گل ټوپک يې دونې په شاخ کې وليد. د شين گل سرېې غلې د غنمو پر کوده کيښود لکه ليونۍ د ټوپک خواته په منډه ورغله ټوپک يې راواخيست او د غونډۍ پر خوا يې گنې ډزې وکړې. ډزو يې ويروونکې او غم انگيزه انگازه خوره کړه. څو شيبې وروسته کليوال راورسيدل ځينې کليوال د شين گل په دښمنانو پسې په چيغه لاړل او ځينو شين گل په کټ کې راواخيست.

د شين گل په لاس او ټټر کې مرد کي لگيدلي وو. شين گل يې د اوښ په شا د کلي له غرونو اخوا واړاوه او يوه لرې ښار ته يې ورساوه. هلته يې په پټه علاج پرې کاوه چې د ښمنان يې له ډاکترانو سره لارې جوړې نه کړي او د مرگ زهر په دوا کې ور نه کړي.

څو مياشتې وروسته شين گل يوڅه ښه شو خو هغه پخوانۍ مزه يې نه وه. يو لاس يې هم گوډ شو. د ځمکو کارونه يې ټول غنچې ته پاتې شول.

شين گل له يوې ورځې نه بلې ته کمزوری کيده او دوه کاله وروسته يې له دنيا نه سترگې پټې کړې. غنچه يوازې د الله هيلې ته پاتې شوه. د شين گل و ريرونو په نژدې کلو او هديروکې پسونه حلال کړل. ننواتې او جرگې يې وکړې چې د شين گل دښمنان نرخ ته ور سره کينوي. د نژدې کلو مشرانو د شين گل دښمنان نرخ ته ورته کينول. د شين گل وريرونو او عزيزانو د شين گل پر دښمنانو داسې دعوه وکړه چې گنې شين گل د دوی د ټوپکونو له مرد کيو کمزوری شو او د همدې مرد کيو له امله مړ شو. مقابل طرف په ځواب کې ويل چې له موږ نه يې ښځه بيولې ده او په ښځه کې نرخ کول تاسې و گورئ چې څنگه خبره ده؟ بله خبره داده چې

زمورږ پر دوی باندې د ښځې د بيولو په بنياد يو مړی پروت دی. دا رښتيا ده چې مورږ خپل غېچ له شين گل څخه اخيست خو شين گل زمورږ له خوا له زخمي کېدو نه دوه کاله وروسته پر خپل مرگ خدای مړ کړ. که بيا هم دوی وايي چې زمورږ له خوا مړ دی دوی دې په تور او سپين اووه قسمونه راته وکړي مورږ به له خپل مړي تېر شو او يوه پرده به مو جوړه شي. که بيا دوی او د دوی نژدې تربوران پر غوړېدلي قرآن اووه قسمونه نه شي راته کولی بيا خو معلومدار له مورږ سره کبر کوي. له دې پرته مورږ هيڅ نه وايو او مورږ بې وسه يو. که وس مو پيدا کړ د خپلې ښځې پر سر د مړي پوښتنه به وکړو...

جرگه ناکامه پاځېده او لانجې لاکنجونه پيدا کړل. اوس به د غنچې پر سر د شين گل ورېرونه هم وېرېدل او آزاد به نه شول گرځېدای. د دوی ټولو چلند له غنچې سره ډېر بد و. د غنچې د عمر کاروان گړندي گړندی د زړبودی پر لور روان و

* * *

له غنچې نه زړه ابۍ جوړه شوه. د وختونو خزان د غنچې د ښکلا بڼ تالا کړ، لوڼه يې واده شوې ځکه يې ميراث خورو ته پاتې شوه. د لوڼو د ولور په پيسو به يې ژوند تېراوه. د شپې خوب يې نه و، شپه به يې په غمجنو ټپو او سندرو روڼوله. ډېر وخت به يوه اته کلنه نجلۍ په جونگړه کې ورسره ناسته وه. نجلۍ د ابۍ د ميراث خورو لور وه. د نجلۍ نوم غوړگه و. د غوړگې مخ سور او سپين او ښايسته غټې سترگې يې لرلې. هغه ډېره شوخه وه. چې کله به يې کومه شوخي وکړه ابۍ به ښيرې ورته کولې، ښيرې يې د ناز ښيرې معلومېدې او د بد زړه نه نه وې:

ــ ځوانۍ ته مه ورسې. ته په تبرونو غوڅه غوڅه شې.

چې لاس به يې ورپسې ورسېده په مخ به يې څپېړه ورکړه. غوړگې به کټ کټ وخندل د ابۍ په غاړه به يې لاسونه تاوکړل، ابۍ به يې د چرگۍ

پر غاړه راځملوله. غوږګې به ورته وویل:

ــ ځنګه شوې دومره زور خو نه لرې.

ابۍ به زارۍ ورته وکړې:

ــ بس دی لورې پرې مې ږده ته خو مې خوږه لورېې ښایسته هلک به درته کوم.

غوږګې ته به بیا قهر ورغی، د ابۍ پر مخ به یې وروغاښونه ولګول:

ــ ښه نه یې درته کوم بس دی لورې نوره به جوړه سره وکړو.

بیا به دواړه سره جوړې شوې. غوږګې به ابۍ ښکل کړه او ابۍ به د غوږګې پر سر لاس تیر کړ:

ــ ابۍ دې جارشي ته خو زما ښکلې پیشو یې پیشو.

یوه ورځ دوی بیا شور جوړکړی و. د غوږګې مور چې د دوی شور واوریده په منډه منډه ورغله. د جونګړې په ډوروازه کې یې ور غږ کړ:

- غوږګې! وه غوږګې!

غوږګه د غوا په اخورکې پټه شوه. د غوږګې مور نیغه جونګړې ته ورننوته. په ترخه لهجه یې ابۍ ته وویل:

-غوږګه څه شوه؟

ابۍ ځواب ورنه کړ. غوږګه په اخورکې له خندا نه شنه شوه. مور یې ورپسې ورغله له لاس نه یې ونیوه او پر مخ یې سخته څپیړه ورکړه:

ــ چې ابۍ څه کوډې درباندې کړې دي:

غوږګې شونډې بوځې کړې، د مور پیښې یې وکړي:

ــ کوډې درباندې کړې دي.

غوږګه یې په کشولو کشولو د ابۍ له جونګړې را وایستـه ورتـه ویې وویل:

ــ که بیا دلته راغلې وې غوږونه به دې غوڅ کړم غوږونه پوه شوې؟!

غوږګې په ژړغوني اواز وویل:

ـــ راځم بيا راځم!

يوه گړۍ وروسته بيا د ابۍ جونگړې ته راغله. ابۍ ژړل او هيڅ خبرې يې نه کولې. غوږگې د ابۍ له غاړې نه لاسونه تاو کړل:

ـــ ابۍ ولې ژاړې؟

ـــ لورې سر مې خوږيږي.

بيا غوږگې ورته وويل:

ـــ ابۍ گلې ما ته د ښاپيريانو کيسه ووايه.

ابۍ يې له زنې نه ونيوه، ابۍ خبرې نه شوې کولای او سلگۍ يې وهلې:

ـــ ابۍ گلې کيسه خو راته وايې کنه!؟

ـــ ابۍ دې جار شي د ښاپيريانو کيسه خو دورځې نه ويل کيږي د ښاپيريانو کيسه خو دشپې ويل کيږي، څوک چې د ښاپيريانو کيسه دورځې وايي بيا ديوان ور پسې راځي اوکوه قاف ته يې وړي تا به هم ديوان کوه قاف ته را نه يوسي. پوهيږې چې زه هم ديوانو کوه قاف ته وړې وم، د اوسپنې په پنجره کې يې بنده کړې وم، په څه خوارۍ مې پنجره ماته کړه او را وتښتيدم.

بيا غوږگې وَرته وويل:

ـــ ابۍ تا به هم دورځې د ښاپيريانو کيسې اوريدې؟

ابۍ ترخه خندا وکړه:

ـــ هو لورې.

غوږگې بيا زارۍ ورته وکړې:

ـــ مه کوه ابۍ گلې کيسه راته ووايه که ديوانو يووړم زه به هم تا غوندې د اوسپنې پنجره ماته کړم او را وبه تښتم.

ابۍ وخندل او ويې ويل:

ـــ لورې ته خو کوچنۍ يې ته هغه کلکې پنجرې نه شې ماتولای، زه

چې ښه ځوانه وم هم په څه خوارۍ مې پنجره ماته کړه او په توره شپه کې راوتښتیدم. که دیوانو لیدلې وای زما وینې به یې غړپ کړې وای.

دغوړګې په خیال کې تور دیوان ورغلل، یو څه وویریده خو د کیسې داوریدلو تلوسه یې مړه نه شوه او په سوچونو کې لاړه. ناڅاپه له خندانه شنه شوه، دخوشحالۍ چک چکې یې وکړې او ویې ویل:

ــ ابۍ په یاد مې شوه ددرخانۍ کیسه راته ووایه، په هغې کې خو دیوان او ښاپیریان نه شته

ابۍ یې پر سر لاس تیر کړ:

ــ لورې سر مې درد کوي چې دسر درد مې کرار شي بیا به یې درته ووایم، اوس ورځه کورته لاړه شه مور به دې بیا وهي.

غوړګه خپل کورته راغله، دبوسو کوټې ته ننوته، دپښو دګوتو پر سرونو په کوټه کې غلې غلې ګرځیده، یوشی یې دکمیس په لمنه کې پټ کړ. له کوټې راووته او دنږدې کوځې دکاندار ته ورغله. دکمیس له لمنې نه یې هګۍ راوایسته په وړه ژبه یې دکاندار ته وویل:

ــ دسردرد ګولۍ غواړم.

دکاندار دوې دانې په کاغذ کې بندګولۍ ورکړې. غوړګه په منډه منډه دابۍ کره ورغله. ساه یې بنده بنده کیده. په ډیرې خوشالۍ یې ابۍ ته وویل:

ــ ابۍ ګلې دادې دسر درد ګولې مې درته راوړې دي. دبوسو په کوټه کې مې دچرګې هګۍ پټه کړه تاته مې ګولۍ پرې وکړې اوس یې وخوره سر به دې دستي ښه شي. دا اصیلې ګولۍ دي چې مورته مې څه ونه وایې!

ابۍ غوړګه په غیږ کې ونیوه ښکل یې کړه.

ــ ابۍ دې جارشي په دې وړو وړو خبرو ته مې څومره هوښیاره لورېسې.

ابۍ له تورې کتبوې نه برغولۍ جګ کړ، دوې دانې هګۍ يې راواخيستې:

ـ غوړګې لورې داواخله يوه هګۍ په هماغه ځای کې کېږده چې تا هګۍ ځينې را اخيستې وه او پربله هګۍ له دکاندار نه خواږه درته وکړه زه به ستا ګولۍ وخورم چې سر مې ښه شي بيا به ډېر نکلونه درته وايم.
ښه ابۍ دې جار شي !دا خوله دې رانژدې کړه چې ښکل دې کړم.
غوړګه يې ښکل کړه .غوړګې هګۍ را واخيستې او دابۍ له جونګړې راووته.

*** *** ***

داڅو ورځې ابۍ ته سختې انديښنې ورلويدلې وې .کوڅې ته هم نه راوته او له چاسره يې ډېرې خبرې هم نه کولې .دجونګړې درواز يې په ځان پسې تړلې وه .هغه يوه پټ غم ځوروله .ژوند ورته دديوانو پولادي پنجره ګرځيدلی و. کله کله خوبه يې په زړه کې ورو ګرځيدل چې دا پنجره هم ماته کړي او له دې پنجرې نه هم چيرته لرې وتښتي.
له جونګړې نه راووته ،چوپه چوپيا وه ،خلک په خوږو خوبونو ويده وو .پړی يې راواخيست ،دجونګړې په چت پورې يې وتاړه ،غاړې ته يې کړۍ جوړه کړه ،ناڅاپه يې په زړه کې څه ورو ګرځيدل ،کليمه يې وويله او کړۍ يې له غاړې نه لرې کړه اودس يې تازه کړ ، له تاخ نه يې دشين ګل قران شريف ور واخيست ښکل يې کړ. ټوله شپه يې نفلونه وکړل دنفلونو ثواب يې په شين ګل پسې وباښه.سهار يې خپل زوړ صندوق پرانيست .دشين ګل نښې اوځينې نور کالي پترې يې په خپله زړه بوخڅه کې سمبالول چې ناڅاپه غوړګه جونګړې ته ور ننوته .دغوړګې سترګې په پرانستې صندوق کې پر لونګينو ځوړيو ولګيدې.
ـ ابۍ ګلې داځوړي دچا دي ؟
ـ غوړګې لورې دامې تاته ايښي دي .کليمه داري روپۍ مې هم

درته ایښې دي .دازما دناوې توب کالي پټري دي .

کلیمه دارې روپۍ او څونډې یې غوړګې ته ورکړل .دغوړګې زړه ښکې وکړې داهرڅه یې کورته یووړل اوپرخپلو هغو نویو جامو یې ټک وهل چې نوي نوي یې پلار ورته راوړې وې .شیبه وروسته یې له څونډیو ،کلیمه دارو روپیو او لونګینو څونډیو ډکې جامې واغوستې .کلیمه دارې روپۍ اولونګین څونډې یې پر تټر راځړېدل اوله وړو وړو جینکو سره مشغولیده .جینکو به چې دغوړګې ښایسته جامو ،کلیمه دارو روپیو ،اولونګینو څونډیو ته کتل له غوړګې سره به یې رخه کیده .په زړونو کې به یې ویل :

ــ کاشکې زموږ هم داسې ښایسته جامې وای.

نن ورځ پر غوړګه باندې له ډیرې خوشحالۍ نه دسترګو په رپ کې تیره شوه خو دابۍ لپاردکال غوندې اوږده وه.مازدیګر مهال ابۍ ژړ ژړخپل سمبال شوي کالي په بوخڅه کې ځای په ځای کړل .غواته یې په زاړه دیګ کې اوبه کیښودې .له چت نه په راځوړند پړي یې وس وکړ خو خلاص نه شو ،همداسې یې پریښود .دشین ګل قران شریف یې ښکل کړ . له جونګړې نه غلې راووته ،دکلي دهدیرې پر لاره روانه شوه.دکلي او هدیرې پرسر دلمر وړانګې غم انګیزې په نظر ورغلې .دشین ګل قبر ته ورغله او پر قبر یې سرولګاوه ،دعاوې یې وکړې ،پر قبر یې روپۍ وشیندلې .ښه ډیرې وژړل .کله یې چې زړه یو څه سپک شو نو دغرغرې دلمر دغم انګیزو وړانګو په غیږ کې وارخطا وارخطا له غرونو اخوا دیوه لرې کلي پر خوا روانه شوه.

نن شپه ټول کلی په یوه غمجنه چوپتیا کې ډوب و.دابۍ سندرې نه اوریدل کیدې .ابۍ دخپلو ټولو سندرو په مرګ کې زندۍ اچولې وه.نن شپه دکلي ماشومانو ژړل .هغوی دمیندو په بانو نه غلي کیدل.

غوړګه له ډیرې خوشحالۍ نه له جامو سره په کټ کې څملاسته .له

لونګینو ځوندیونه د غنچې د پیغلتوب بوی ورتلو .سهار په لمر ځرک غوږګه له خوبه راپاڅیده ،نکریزې یې په لاسونو پورې وچې شوې وې .لاسونه یې په کوچو غوږکړل اوسره شغله یې وکړه .دابۍ جونګړې ته ورغله چې په نکریزو سره لاسونه ابۍ ته وښیي .جونګړې ته ورننوته ،دابۍ غوا رمباړې وهلې .په چرګۍ کې اورنه بلیده او ابۍ په جونګړه کې نه وه .غوږګه وویریده او په منډه منډه خپل کورته راغله .خپلې مورته یې وویل چې ابۍ په کوټه کې نه وه.غوږګه او مور یې دواړه دابۍ جونګړې ته ورغلې .دابۍ غوا همداسې رمباړې وهلې .دابۍ دکټ پر سر همداسې زندۍ راځوړنده وه.دغوږګې مور غوږګه کلکه په غیږ کې ونیوه ،ښکل یې کړه او په زوره زوره یې وژړل :

ــ ستا ابۍ لکه چې مور د همیش لپاره پریښوو.

غوږګې په ماشومانه انداز خپلې مورته وویل:

ــ مورجانې ابۍ به د کوه قاف دیوانو وړې وي!

مور یې ترخه خندا وکړه:

ــ هو لورې ،ابۍ د کوه قاف دیوانو وړې ده.

غوږګه او مور یې دواړه خپل کورته لاړې .په ټول کوربانديٍ یو ژور غم خپورو .ددوی خپل خپلوان له ټوپکو سره راغلي وو ،سپین سرې ښځې هم ورسره راغلې وې .دوه غټ غټ پسونه یې راوستلي وو او په مور یو پورې یې تړلي وو.د پسونو په سترګو هم غم غوړیدلی و.هیچا خبرې نه کولې .له درنې چوپتیا وروسته یوه سپین ږیري وویل:

ــ نور ځنډ نه دی په کار.دغوی کلی ډیر لرې دی ،بسم الله کوئ.پر غوږګې باندې ښایسته کالي واغوندئ چې له ټولو جینکونه ښایسته شي .سپین ږیري غوږګې ته مخ وروااړاوه :

ــ غوږګې لورې مور او تاسې ټول واده ته ځو .

غوږګه ډیره خوشحاله شوه ،په زړه کې وروګرځیدل :

ـ که ابی د کوه قاف دیوانو نه وای وړې هغه به هم راسره تللې وای .له تولو ښځو نه به یې ښکلې سندرې ویلې وای . دې به سندرې راته ویلای ما به گډا ورته کړې وای.

دوی ټول روان شول. د کلي پر بامونو ناستو پیغلو اوزړو په حسرت حسرت ورکتل. د ډیرو سترگې له اوښکونه ډکې وې . یوې زړې ښځې د غوړگې مورته وویل چې ته نوره مه راځه. د غوړگې موریوه سخته کریکه وکړه . غوړگه یې ټینگه په غیږ کې ونیوه ،پر سترگو او مخ یې ښکل کړه :

ـ ورځه پر خدای مې سپارلې یې . . . . ښځه چې خدای پیدا کړې ده د پردي کور ده .مړه دې وای خو . . . .

خبره یې په مرۍ کې غوټه شوه .غوړگې هم چیغې وکړې :

ـ چې مور مې نه ځي زه هم واده ته نه ځم .د مور په لمن پورې یې منگولې کلکې ښخې کړې .یوچا د مورله لمنې راوشلوله .غوړگې چیغې او سورې وهلې :

ـ پرې مې ږدئ زه واده ته نه ځم . . . . پرې مې ږدئ.

د ټولو له سترگونه اوښکې بهیدې .غوړگه یې له لاسونو ټینگه نیولې وه او په کشولو کشولو یې د هغه لرې کلي په لوري روانه کړې وه .له لونگینو ځونډیو نه یې د غنچې د پیغلتوب بوی ختو. د هغو دوو پسونو هم تگ ته زړونه ،نه کیدل او په کشولو کشولو یې روان کړي وو. له غوړگې نه دا بې داخبره هیره وه چې ورته ویلي یې وو:

ـ د کوه قاف دیوان به دې داوسپنې په پنجره کې بنده کړي ،ته خو کوچنۍ یې داوسپنې پنجره به هم نه شې ماتولای.

۹/۸/ ۱۳۷۱خیبر پلازه پیښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناهید کتاب خپرولو موسسې له خوا خپاره شوي اثار

د کتاب نوم	د لیکوال نوم
۱- ساړه بادونه :	د اسدالله غضنفر د لنډو کیسو مجموعه
۲- تبجنه سپوږمۍ :	د پروین ملال د شعرونو مجموعه
۳- څلورمه لار :	د ایمل پسرلي د لنډو کیسو مجموعه
٤- زموږ د کلي پانې :	د زرین انځور د لنډو کیسو مجموعه
۵- دلته لږ زموږ اور، بل دی :	په لندن کې د میشتو پښتنو لیکوالو د کیسو ګډ جونګ
٦- ماته شپیلۍ :	د نازک خیال شاعر استاد محمد صدیق پسرلی غزلیزه مجموعه
۷- له نرګسه تر نرګسه :	د کاروان د لنډو کیسو مجموعه

PROPERTY OF ACKU 5388

(c) ketabton.com: The Digital Library

From Daffodils To Daffodils
A Collection of short Stories

By:

Pir Mohammad Karwan

Publisher:

Nahid Book Publishers
Series No: 7

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library